

MAGYARI HÍR

* 3 Lei

Posta postala platiu la
aprobării Dir. Gen.

Napcs. Parnaszetter Róbert urnak

BUDAPEST

Főszerkesztő:
Dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 239 (1385) szám * Szerda, 1936 október 21

Főmunkatárs:
Dr. Gyárfás Elemér

Ciano gróf olasz külügyminiszter öt napig tartó látogatást tesz Németországban

Előbb Neurath német külügyminiszterrel, majd Hitler vezérkancellárral lesz megbeszélése. — Német-olasz együttműködésről tárgyalnak

Rómából jelentik: Ciano gróf, olasz külügyminiszter a német kormány vendégeként kedden utazott el Berlinbe, hogy meglátogassa Neurath, német birodalmi külügyminisztert. Utjára von Hassel, római német követ is elkísérte. Látogatását öt napra tervezi. Ebből három napot Berlinben tölt, aztán Berchtesgadenbe utazik és látogatást tesz Hitler vezérnél és kancellárnál. Beavatottak úgy tudják, hogy Ciano berlini tárgyalásain az új Locarno-kérdésről lesz szó, majd a dunai kérdés is szónyegre kerül. Valószínűnek tartják ezekben a körökben, hogy:

a tárgyalások első eredményeként Németország el fogja ismerni Olaszország abessziniai hódítását.

Szóba kerül majd a november elejére tervezett hármass bécsi értekezlet és a kommunizmus elleni küzdelem is.

Az olasz lapok vezércikkében foglalkoznak a berlini utazással. Szerintük az utazás igazi jelentősége abban van, hogy feltűnő módon kifejezésre juttassák általa a két ország közötti egyetértést. Ennek előírása ugyan sem egyezményben, sem szövetségi szerződésben nincs lefektetve, de mégis több, mint egyszerű párhuzam a két ország politikája között.

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz Ciano gróf németországi látogatásáról Jelentőségelteljes miniszteri látogatás cím alatt cikkezik. A következőket írja:

— Az olasz külügyminiszter látogatása annál időszerűbb, mert olyan időben történik, amikor az európai helyzet az általános feszültség és bizonytalanság jegyében áll. Olaszország és Németország, mint Európa két központi hatalma, felelőssége teljes tudatában, tisz-

tába kíván jönni a mostani helyzettel és annak követelményeivel. Egyesíti a két országot az a közös alapfelfogásuk, melyet abban a tekintetben vallanak, hogy mik az európai egészséges és biztosított együttélés előfeltételei. Németországban éppen úgy, mint Olaszországban, jogos aggodalommal nézik az európai helyzetet és azokat a romboló irányzatokat, amelyek befolyásának a mostani, nem kielégítő állapot tulajdonítható. Mindaddig

a helyzet igazi megvalósulásáról nem lehet komolyan szó, amíg az általános európai bizalom megteremtése címén egyesek az európai életközösségbe mindenáron bevonni akarják azt a hatalmat is, melynek szavai és tettei igazolják, hogy érdekeit éppen ellenkezőleg: a nemzetek közötti béke megzavarásában és a múltbeli nemzetek közötti nyugtalanság és béktelenség tudatos előidézésében látja. Európa biztonságát csak az összes rendszerető államok közös érdekeinek és szükségleteinek tekintetbevételével lehet megvalósítani.

— Németországnak és Olaszországnak nagy előnyük. — folytatja a cikk. — hogy állami életük számára olyan formát találtak, melynek révén saját érdekeik felismerésén kívül mások helyzete is tekintetbe vehető. Mindkét állam ezt az alapelveket tartja legfőbb pontnak és ennek megfelelően kész cselekedni. Ebben az értelemben Ciano gróf látogatásának nemcsak gyümölcsöző hatása lesz az Európa közepén fekvő mindkét állam számára, hanem általában hozzá fog járulni a rossz útra került európai viszonyok tisztázásához és megjavításához.

Ugy Mussolini, mint Hitler több napos magányba vonulással készítették elő az olasz-német tárgyalások anyagát

Rómából jelentik: Mussolini, Ciano keddi utazása előtt három nappal visszavonult vidéki birtokára, hogy részletesen kidolgozza Ciano németországi tárgyalásainak pontjait. Mussolini csak olyankor szokott ilyen visszavonultan dolgozni, amikor nagy események vannak készülöben.

Jól értesültek szerint Ciano külügyminiszter pontos utasításokat kapott Olaszország állásfoglalását és szándékait illetően. Érdekes, hogy Hitler szintén visszavonult berchtesgadeni otthonába, hogy készüljön a fontos tanácskozásra. Ezek után érthető, ha a két ország minisztereinek találkozója iránt oly nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Az olasz lapok nagy cikkeket szentelnek a német-olasz viszony kérdésének. Megállapítják, hogy

ez a látogatás, ha nem is válasz reá, de természetes következménye a francia-orosz katonai szövetségnek.

Ez a szövetség idézte elő a belga lépést és ez

okozta Franciaország több más barátjának elhidegülését. Kiemelik a lapok, hogy már Csehszlovákiában is növekszik az ellenszenv a szovjettel szemben. Jugoszlávia pedig, mely eddig is élesen szembefordult a szovjet-barátsággal, egyre inkább közeledik Olaszországhoz. Ennek közeledésnek feltétele a római hármass egyezményhez való csatlakozás.

FRANCIA NÉZET: RÖVID LEJÁRATU
OLASZ-NÉMET MEGÁLLAPODÁS LESZ.

Párizsból jelentik: Francia politikai körökben igen messzemenő következtetést szönek Ciano látogatásához és nem tartják lehetetlennek, hogy az olasz-német szerződés megkötéséhez fog vezetni.

Pertinax azonban úgy tudja, hogy Olaszország és Németország felfogása sok tekintetben még mindig nem hozható teljesen összhangba, azért egyelőre beéri azzal, hogy rövidlejáratú megállapodást kötnék egy közös külpolitikai munkaterv végbevételére.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Elfeledt kincs

(S. I.) — A nagy nyugati kulturák nemcsak távoli földrészek exotikus népeit fedezik fel, hanem olykor felfedeznek európai népeket is, melyekről addig legfeljebb annyit tudtak, hogy léteznek. Olyankor szokott ez megtörténni, amikor egy s más kicsiny nép társadalmi rendje vagy történelme tanulságot és buzdítást jelent korszerű mozgalmak számára.

Ilyenformán fordult Anglia figyelmére a XIX. század elején a görögök felé, kik nemzeti szabadságukért vívtak nehéz harcokat. Ezért állott a nemzetközi érdeklődés középpontjában sokáig Kossuth s így kerültek szabadság-szeretettől izzó beszédei amerikai iskoláskönyvekbe. És ezért fogják előbb, vagy utóbb felfedezni a nyugaton a székelyeket. Azt a sajátos társadalmi és gazdasági rendet, mely e népnek multját annyira jellemzi.

Hogy mennyi korszerű elem van a székelység történelmi személyiségében, abból érdekes és tanulságos ízelítőt ad az a kicsiny tanulmány, melyet Tusa Gábor, az ismert jogász a napokban tett közzé A székelyekről cím alatt.

Tusa elsősorban a jogtudósok szemszögéből nézi a székely nemzet történelmi multját s azokra az ősi intézményekre hívja fel figyelmünket, melyek jogi tekintetből érdekesek és különösek. Megmarad szűkebb kis hazánk keretében és összehasonlító párhuzamát úgy vonja meg, hogy csak az itteni három népre van tekintettel. Így is meglát azonban minden különösképpen eredetét s nem mulasztja el azt sem, hogy egy s más székely jogi intézmény csodálatos korszerűségére hívja fel a figyelmünket. Egészen rövid tanulmányról van azonban szó, melyet a szerző a Muzemegyesület őszi vándorgyűlésére szánt népszerű előadásnak. De így is: mondhatatlanul időszerű és tanulságos munkát végzett.

... A székely nemzet — olvassuk Tusa tanulmányában, — ameddig a történelem a multba vissza tud tekinteni, ezen a földön, ahol ma is él, külön társadalmi szervezetben élte a maga külön életét... Ez a külön szervezet minden tekintetben magán viselte egy öntudatos, önállóan gondolkodni tudó népi egység szellemi és politikai törekvéseit és az nemcsak a külön tájszólást becsülő nyelvben nyilvánult meg, hanem sajátos intézményekben, olyan közösségi alkotásokban, amelyek tekintetben különbözött az összes környező népektől. Tudjuk azt, hogy még a legkézenfekvőbb jogintézmények, a kezdeti berendezkedések sem mások, mint történelmi produktumok és pedig egy bizonyos közösség szellemi produktumai, szellemi termékei. Egy nép a maga intézményeit nem úgy létesíti, hogy vezető elméi kitálják azokat és átviszik az életbe, hanem ha eredetiek azok, akkor a szellemi törekvések összegződése alapján maguktól jönnek létre, mint a történelmi alkotmányok, melyek a köztudatban élnek s nem más népektől veszik át azokat. Ilyen külön alkotmánya és külön szervezete volt a székelységnek is. Ebben a székely nemzet teremtette szervezetben meg volt a vér és a föld kapcsolata...

Ma már valóban mindenütt tudják, teszünk hozzá mi, Angliától Olaszorszáig és Portugáliától Romániáig, hogy a nemzetek fennmaradásának, a nemzeti kulturák fejlődésének egyetlen feltétele van: a földnek és a népnek szoros, felbonthatatlan kapcsolata, melyet nem pusztán anyagi szempontok szabályozzanak, hanem a nemzeti eszmények. Ennek a megismerés-

résnek valóban csodálatos példáját mutatja a székely birtokjog és azok a társadalmi szokások, melyek a körül kialakultak. A székelységnek ez a berendezése századokkal megelőzte a maga korát. A fejlődésnek ezt a sajátos irányát a székely nép egészen egyedülálló politikai és földrajzi helyzete magyarázza meg. A végső okot azonban mégis e nép őseredetét géniuszában kell keresni.

De éppen erre nem volt soha sem kíváncsi a múlt századnak s különösen a század második felének az a korszellem, mely a liberalizmus jelszavát tulbuzgón hajszolva, vakon és türelmetlenül átvett minden idegen berendezkedést. Kétes értékű francia, meg németes közgazgatási és jogi intézmények kedvéért ezt az egész gyönyörű, ősi, bámulatosan szerves és kegyes székely társadalmi rendet egyetlen tollvonással eltörölték.

Ma pedig csodálatosképpen a liberalisták azok, kik mindenütt, hol magyarok között élnek, az idegen szellem ellen tiltakoznak, amikor éppen megfordítva, ők voltak mindig az idegennek, a mesterségesnek, a nyugatinak vak és tulbuzgó szószólói. Ők rombolták le az ősi várfalakat izléstelen és formátlan bérházak kedvéért, ők pusztítottak tűzzel, vassal mindent, ami ezen a földön szép volt és eredeti. Tiltakoznak még hozzá olyankor, amikor éppen az ő nyugatukon olyan társadalmi törvényeket feyeznek fel újra, melyeket a székely nemzet — ez a legősibb magyarság — ezredéves örökségként őriz és ma is a szerint élne, ha a liberalista politikai és gazdasági szellem nem kényszerítette volna más életrendre!

... A székely birtok, vagyis a székely örökség első foglalatásából eredő nemesi jószágok volt tekintendő... — olvassuk tovább. — A kihalt tulajdonos székely földi jószágai ősi szokás szerint a szomszédra szállottak. Hűtlenség, fejvesztés esetében sem szállott vagyona az államra, hanem az atyafiaira... az öröklött székely vagyon elidegenítése korlátozva volt, s ezért volt az öröklés is eltérően szabályozva. A mai német kisbirtokos védelmi rendszernek alapfogalata található fel ebben az intézményben, mely azt mutatja, hogy ez a nép öntudatosan védte és tartotta fenn magát... Ez a gondolat s az annak nyomába lépő intézmény nem volt egyetlen szomszédos népnél sem, nem vehette tehát azt másoktól. Ő maga fejlesztette és tartotta meg a királyi hatalommal szemben. Nem beazzimilált nép tehát..."

E jogi intézményeknek mély és mindig jelenvaló a szociális értelme:

... a székely nemzet — mondja Tusa — nemcsak a föld kapcsolata volt, hanem vérségi közösség is... a székely nemzetben nemes volt mindenki, aki vérszerinti leszármazását bizonyítani tudta... törvény volt arról, hogy a hadban szolgáló vitézi rend földjét és öröksé-

gét semmiképpen el ne adhassa... Elők között csak vérrokonnak adhatta el birtokát s ezt követően a szomszédnak..."

Mindebből Tusa így vonja le következtetéseit:

... a székely nemzet vagyoniilag és vérségiileg is zárt nép volt. *Vagyoni viszonyait is a nemzeti gondolat szolgálatába állította* s éppen ezért ősi vagyona felett a király semmi formában sem rendelkezhetett. Csak vérségi alapon lehetett valaki ennek a népnél tagja, mely maga tiszta fajiságát biztosította... Nem más ez, mint egy nép finom érzéke, mellyel az ő zártágát, faji tisztaságát évszázadokon keresztül biztosította és ezzel fennmaradását elősegítette..."

Mi az emberi faj, ha erkölcsi fogalmat látnak ebben a megjelölésben és mit láthatunk benne egyebet? A család fogalmának kitágítása.

Mit jelent a faj tisztaságát őrizni? A családi élet harmóniájának és tisztaságának gondolatát kiterjeszteni az egész népre, mely közös társadalmi egységet alkot.

Mit jelent tehát faji politikát követni és követelni? A családapának a gondosságát, az anyának a szeretetét, a gondosságnak és a szeretetnek azt az alapfogalmát, melynek csirája a család, a nemzeti politika és társadalmi gazdálkodás legfőbb szempontjává tenni.

Kik lehetnek e nemzeti politika tárgyai és alanyai? A józan ész és a természeti rend szerint csak azok, akik lelki jegyeik és saját akaratjuk szerint ehhez a nagy népi családhoz tartoznak. Azok tehát, kik ugyanabban az erkölcsi légkörben élnek és valóságos, naponta megújuló társadalmi és szellemi közlekedésben állanak egymással s éppen ezzel a közlekedéssel, ennek a társadalmi együttélésnek és közös légkörnek következményeképpen lettek s lesznek újra meg újra élő közösséggé, *társadalmi és erkölcsi fajtvá*, mely őket a többiekől meg-

különbözteti és az ő szívükben új forró, egyedül a családi érzéshez hasonlítható érzéseket fakaszt, melyet *nemzeti érzésnek* nevezünk.

A nemzet tehát nem jogi fogalom. Nem részvénytársaság. Nem „*contrat social*“. Nem anyagi célok elérésére alakult egyesület, melynek tagjait csak többé-kevésbé közös anyagi érdekek tartanak össze, hanem Isten akarata szerint való csodálatos *magasabbrendű lelki valóság*, melynek élő és érző atomjai az emberek. Ezért lehet más az állam és megint más a nemzet. Ezért nem jelent föltétlenül egyet a nemzettel a biológiai faj, sem pedig a közös nyelvi kultúra.

Ennek a nagy családnak, mely Isten negyedik parancsának közvetlen uralma alatt áll, alá van rendelve a nemzet minden tagja, vagyonaival és személyi képességeivel egyetemben, mert ezt a vagyont és ezt a képességet jól és emberi módon csak e nagy családi körben, annak segítségével és annak hasznára gyakorolhatja és élvezheti.

A családoknak otthonuk van, az otthonhoz tapadó emlékei vannak és ezért van az, hogy a népeknek életében a legfontosabb tényező az otthoni föld. A földnek és az embernek viszonya és így az a néposztály, mely a földdel közvetlenül érintkezik, mely az ősi föld szavát, illatát és áldását a nép többi fiaihoz eljuttatja: a *falusi nép*.

E tanítás számára, melyet csak most kezd igazán megérteni az emberiség, most, amikor végső veszedelembé sodródott ez a nagy valóság, a *székely múlt*, a székely népi intézmények *csodálatos forrása* jelentenek.

A nagy népek megújulásuknak indítékait és erőit történelmi múltjukból merítik. A *székely múltban az egész magyarság számára páratlan, utólréhetetlen kincs rejtőzködik*. Elfelédit kincs, melyet ki kell kaparni a ráhordott liberalista nyugati lom alól és azt az újjászülött magyar nemzetiség közkincsévé kell tenni.

Teljesen átszervezik a román külképviseletet

Változások négy követség vezetésében. — Román küldöttség megy Olaszországba új gazdasági egyezmény kötésére

Bucuresti. Saját tud. A külügyminisztériumban előkészületeket tesznek a román külképviselet teljes átszervezésére. Változások lesznek a londoni, rigai, budapesti és szófiai követségek vezetésében. Állítólag a sajtóigazgatóság vezetőjét, *Dragu* igazgatót, ankarai, vagy athéni sajtóattasévé nevezik ki.

Bucuresti. Saját tud. Szerda román küldöttség fog Olaszországba utazni, hogy új gazdasági egyezményt létesítsen a román és olasz kormányok között. Az ipar- és kereskedelmi miniszter *Mariant*, a Kivitel Intézet igazgatóját bízta meg a küldöttség vezetésével.

Egy világmeghatározó út dióhéjban

Mióta hazaérkeztem földkörüli útamról, sok kérdést intéztek hozzám. De szinte mindegyik ismerősöm első kérdése: „*Azután milyen volt a tenger?*“ Érthető. Ámbár a Föld felszínének több mint kétharmad részét tenger borítja, legtöbbünk ahhoz sem jut, hogy valaha is meglássa. Érthető tehát, ha legalább hallani akarnak róla.

A tengerről látszólag nem sokat lehet mondani és minden tengerről csak azt lehet mondani: sós vize jó időben csendes, viharban hullámzik, belsejében halak, felszínén hajók úsznak — a Földközi-tengeren éppúgy, mint a Csendes-óceánon. Így a laikus. Ezzel szemben az igazság az, hogy mint minden földrésznek és minden országnak, úgy minden tengernek is megvan a maga sajátossága, a maga külön hangulata, története stb.

Földkörüli útam első állomása Amerika volt s így először az Atlanti-óceánt kellett át-hajóznom, azaz — tudományosan fejezve ki magam — a világtengernek azt a részét, amely az északi és déli sarkkör között Amerika, Európa és Afrika közé van beékelve. Területe 80 millió km². Közepes mélysége 3680 m, legnagyobb mélysége 8314 m. Ma a legtöbb hajó ennek hullámain szel át, pedig 500 év előtt a hajósok tudni sem akartak róla, mivel az akkori

hiányos hajózási ismeretek miatt hihetetlen nehézségek elé állította őket. Nevezetesen a soha nem szűnő nyugati szelek, a nyugatról keletre futó Golf-áram, a Jeges-tengerből dél felé úszó jéghegyek, az amerikai partokat körülvevő folytonos köd — mind állandó veszélyt jelentett számukra. Csak a XV. század vége felé merészkedtek hajóink nyugat felé — és bátorságuk, továbbá a hajózási ismeretek gyarapodása, de főleg a gőzerő feltalálása nemestak leküzdötték lassanként minden nehézséget, hanem a régebbi több hétig tartó utat a két világrész között rövid néhány napra csökkentették.

Jómagam Southamptontól indultam útra és a 3258 tengeri mérföld távolságot 6 nap alatt tettük meg. Mégpedig — mindennap déli 12 órakor mérve le a megfutott utat — a következő részletekben: 353, 568, 562, 582, 588, 545, 60. Az akarom tudni, mekkora volt hajónk legnagyobb sebessége óránként, az 588-ot elosztom a nap óráinak számával. Csakhogy ez a szám a mi esetünkben nem 24, hanem 25, mivel nyugati irányban haladva zsebóránkat naponként egy egész órával igazítottuk vissza s így számunkra egy nap valójában 25 órából állott.

A mai kor rohanó embere persze ezt a 43 és fél km-es sebességet kicsinek találja s a legújabbban épített két hajó, a francia Normandie és az angol Queen Mary 4 nap alatt futják meg az utat Európa meg Amerika között, sőt el fog jönni az idő, mikor a két világrész közti sze-

mélyforgalom nagy részét Zeppelinek és repülőgépek fogják lebonyolítani — 1 nap alatt.

De hagyjuk a levegőt, maradjunk csak a tengernél, egyelőre az Atlanti-óceánnál. Hogy helyén valamikor külön világrész volt, mely lakosságával együtt elsüllyedt (Atlantis), minden valószínűség szerint a mesék birodalmába tartozik. De ez nem is fontos. Fontosabb kérdés, minő szerepet tölt be ez az óceán a népek életében. Hiszen ha figyeljük a történelmet, azt látjuk, hogy minden korban a tenger partjait lakó népeknek volt leggazdagabb élettörténetük. Az ókorban a Földközi-tenger volt a kultúra egy legfontosabb centruma s a partjain elterülő országok: Egyiptom, Karthago, Görögország, Róma tartották kezükben a világhatalmat. Amerika fölfedezése óta ezt a vezető szerepet az Atlanti-óceán vette át, mint azt Anglia világhatalma és az amerikai dollár nagy becsülete mindennél jobban bizonyítja. Más kérdés persze, hogy meddig lesz így. A jelek arra mutatnak, hogy előbb-utóbb az Atlanti-óceán is kénytelen lesz vezérszerepét továbbadni — a Csendes-óceának. „Az Atlanti-óceán belső tengerre válik s a világpolitikai fejlődés vonalai a Csendes-óceánon keresztezik egymást“, állapította meg már a nagy háború kitörése előtt egy élesszemű utazó, ma pedig egész közhellyé vált, hogy a Csendes-óceánon fog eldőlni, ki uralkodik a hullámokon: a brit oroszlan-e vagy a japán felkelő nap?

¹ Egy tengeri mérföld 1853 méter

Negy hónapi amerikai tartózkodás után ezennel

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Román hiradás a csehszlovák-német közeledésről

Bucuresti. Saját tud. Pamfil Seicariu, a Curentul jelenleg Berlinben tartózkodó főszerkesztője, érdekes tudósítást küldött lapjának.

— A belga elhatározásnak — írja — nagy visszhangja volt Prágában, annál is inkább, mert csehszlovák vezető körökben már rég komoly aggodalommal nézik a külpolitikai helyzetet, s rég szükségesnek érzik ott az állam külpolitikájának újra való megvizsgálását. Jellemző erre az agrárpárt hivatalos lapjának nemrég megjelent cikke, amely szerint

Csehszlovákia vegyen példát Belgiumtól külpolitikai irányvonalának meghatározásában. A lap, amely közel áll Hodza miniszterelnökhez, azt javasolja, hogy Csehszlovákia álljon el a szovjet szövetségtől és kössön egyezményt Németországgal

ezuton Németország garantálja Csehszlovákia határait. A csehszlovák párhivatalos nemcsak lelkiállapotokat, hanem tényeket is árul el, amelyek a Prága és Berlin közt indított tárgyalásokban folytatódhatnak. Valóban, Belgium elhatározása a német-csehszlovák viszony revíziójára vezetett. Az első tanácskozások után, amelyeket Messing berlini csehszlovák követ német vezető körökkel lefolytatott, a követ Prágába utazott, jelentést tenni a német kormány álláspontjáról.

A háztartási munka dacára is ápolhat bőre ha NIVEÁT használ

Még ha gyakran éri hideg, meleg víz, akkor is friss üde maradhat bőre, ha azt NIVEÁ-val ápolja.

Az Eucerin hatása ez!

Nivea crème dobozban és tubusban
Lei 16.- 72.- Nivea-Olaj Lei 24.- 75.-

A francia kizsákmány elédgetlenek a népfront kormányával

Tiltakozó népgyűléseket a rendőrség nem engedte meg, mire zavarogni kezdtek

Párizsból jelentik: A párizskörnyéki kizsákmány gyűlést akartak tartani a népfront pénzügyi politikája ellen, Dorgères parasztszervező elnökletével. A gyűlést Salengro belügyminiszter betiltotta.

Többszáz kizsákmány nem értesült a gyűlés betiltásáról és megjelent a helyszínen. A rendőrség a gyűléseket szétoszlatta. Az elégedetlen kizsákmányok a párizsi központi vásárcsarnokhoz vonultak és azt megszállták. A rendőrség nagy készséggel vonult ki a tüntetők megfékezésére.

Több összejövetelre került sor. Száz tüntetőt letartóztattak. A késő éjszakai órákban letartóztatták Dorgères parasztszervezőt is, aki elfogott híveinek kiszabadítását akarta kieszközölni. A rendőrfőnök kijelentette, hogy még fogadni sem hajlandó Dorgères, aki azzal fenyegetőzött, hogy addig nem hagyja el a rendőrfőnökséget, míg kivánságát nem teljesítik. Végül a rendőrfőnök őrizetbe vette Dorgères és ellene közlekedés megállítására címén eljárást indított.

Nantesban a katolikus jellegű francia néppárt hirdetett nagygyűlést, amelyen a kommunisták uralomra törése ellen akart tüntetni. A rendőrség ezt a gyűlést is betiltotta. Mégis nagy tömeg gyűlt össze a tervezett gyűlés színhelyén. A néppárt és ellentábor között összeütközésre került a sor, aminek sok sebesült áldozata van.

Francia nacionalista körökben azzal vádolják a néppárt-kormányt, hogy bizonyos fokig diktatúrát gyakorol és minden, neki nem tetsző gyűlést, vagy tüntetést betilt.

A belgrádi új parlamenti épület fölavatása

Az elnök a parlamentbe való visszatérésre kérte a horvátokat. — A kormány enyhébb politikát kezd a magyar népkisebbség felé

Belgrádból jelentik: A szkupstina új palotájának felavatása alkalmával Csirics elnök visszatérésre hívta fel a horvátokat. Sajnálatát fejezte ki, hogy horvát képviselőknek a parlamentben történt meggyilkolásával beszennyezték a jugoszláv parlamentarizmust. Felezőitotta a képviselőket, térjenek vissza, hogy ismét helyre lehessen állítani a szerbek, horvátok, szlovének együttműködését.

Csiricsnek ezt a felszólalását úgy értelmezik, hogy a kormány meg akar egyezni a horvátokkal

Általános feltűnést keltett, hogy a megnyitó ülésen Stojadinovic miniszterelnök, Korosec belügyminiszter és Spano közlekedésügyi miniszter, valamint a kormányzótanácsnak két tagja nem volt jelen.

Ezt azzal magyarázzák, hogy a távollévők

tüntetni akartak a szkupstina ellen, amelynek mostani összetételével nincsenek mezeledve.

Lehet, hogy a képviselőházat rövidesen feloszlatják és új választást irnak ki.

Hir szerint a Stojadinovic-kormány Jugoszlávia magyar kisebbségével is meg akarja javítani a viszonyt. Erre mutat az a tény, hogy ismét engedélyezik a szabadkai és nagybecskereki magyar közművelődési egyesület működését, amelyet két év előtt tiltottak be. Hir szerint Belgrádban is újra megnyitják a két év előtt bezárt magyar tanítóképző intézetet.

Politikai körök vélekedése szerint ez a rendelkezés első kísérlet arra, hogy a jugoszláv-magyar viszonyt megjavítsák. Együttal következménye annak a törekvésnek, hogy Jugoszlávia viszonya Olaszországgal szembe is javuljon. delmi és orvosi kérdések intézésére.

A szovjet visszavonul Európából?

Litvinov külpolitikai kudarcai miatt törénik a visszavonulás

Londonból jelentik: Az Evening News a szovjet külpolitika irányában nagyérdekléssel fordul a jószól. Eszerint a szovjet-kormány visszavonul minden együttműködésre irányuló tervtől és elzárja magát a fasiszta és kapitalista Európával szemben.

A szovjet külpolitikájának megváltoztatása Litvinov bukására vezethető vissza. Általános az a vélekedés, hogy Litvinov nemzetközi politikája az utóbbi időben súlyos kudarcot vallott és nem sikerült a Németország bekerítését célzó tervének megvalósítása sem.

a Csendes-óceánon folytattam utamat Ázsia felé.

Amerika, Ausztrália, Antarktis és Ázsia között fekszik — olvasom a lexikonban — 5 földünk legnagyobb óceánja. Területe 165 millió km², tehát nagyobb, mint az összes szárazföldek együttvéve (135 millió km²). Közepes mélysége 4000 m. legnagyobb mélysége 9636 m. Partvidéke — különösen Kalifornia és Japán — a legerősebb földrengések színhelye.

Amerikától Japánig, pontosabban San Franciscótól Yokohamáig az 5493 tengeri mérföldet két részben tettem meg: Honoluluig, Hawaii fővárosáig, 2093 mérföldet 5 nap alatt, innen a 3400 mérföldet 8 nap alatt.

A Csendes-óceán ez alkalommal valóban csendes tenger volt. Sokszor annyira síma volt a víz tükre, mintha üvegtükör lett volna. (Hallottam azonban utasoktól, hogy tud haragos is lenni s akkor ugyancsak megtáncoltatja a hajókat.)

Élmény volt azután számomra a tenger állatvilága. Hiszen múzeumokban, akváriumokban sok mindenféle tengeri állatot lehet látni a legkisebb egysejtűektől a legnagyobb szörnyetegekig. Így Angliában, egy brightoni akváriumban láttam egy 10 m hosszú, 2 és fél m magas szörnyet, a buitenzorgi (Jáva) múzeumban megint egy cethal csontvázat,

amelynek hossza 27 m, csontsúlya pedig 6400 kg. A newyorki természetrajzi múzeumban s a sanfranciscói akváriumban ugyancsak alkalmas volt látni részben élő, részben kitémő példányt a tenger mindenfajta lakójából. Losangelesi tartózkodásom alatt megint egy „üveg-hajón” a tengerfenék vegetációját szemlélhettem. Hawaiiiban pedig, ugyancsak üveg-hajón, a korallszigetek képződését tanulmányozhattam. De mindennél érdekesebb volt, mikor a Csendes-óceánon, a hajó korlátjához támaszkodva, figyeltem a repülő halak nagy csoportját, amint megriaszított foglyok módjára felröppentek a vízből, egy méter magasságban pár száz lépésnyire repültek, azután megint eltűntek a hullámokban. Máskor megint a napsütésben játszadozó delfinekben gyönyörködtünk, vagy az itt-ott felbukkanó bálnákat néztük, amint szökőkúthoz hasonlóan lövelték ki magukból a víz-sugarakat.

Volt végül még egy felejthetetlen élményem a Csendes-óceánon: a naplementék varázslatos szépsége. Rendszerint félórával előbb odaálltam a hajó nyugati oldalára, hogy valahogy el ne szalasszam azt az isteni színjátékot, ami ilyenkor előm tárul. Hogy is történik? A napnak nevezett tűzgolyó szempillantások alatt elmerül a vízben, de ugyanakkor — mintegy búcsúzóul oly csendes színeket varázsol az ég-

boltozatra és a víz felszínére, amiket sem ecsettel, sem tollal visszaadni nem lehet. A víz tükre megtalálható a kék színnek minden fokozata, de míg az egyik oldalon a legfinomabb rózsaszínbe megy át, addig a tenger másik felén az éjszaka sötét színét veszi föl. Ehhez jön az égboltozaton úszkáló felhők színének ugyancsak ezer sokfélesége — mintha az égboltozat és a hajó körül fodrozó hullámok versenyezni akarnának, hogy a színek csillogásával és csodás ellentétével melyikük tudja jobban gyönyörködtetni az utasokat. Főnséges élvezet.

Bár — és ezt szeretném hozzáadni — a színhatásokat élvezni tudó utas nemcsak a naplementében talál gyönyörűséget, hanem a szó szoros értelmében reggeltől estig új szépségek tárulnak szeme elé. A vízfelület mindenekelőtt csodásan kék, mint a benne visszatükröződő égboltozat: ez egymagában is valami megnyugtató, jó érzést vált ki. Azután ez a kék szín, bár laapjában kék marad, a napállása szerint színhatását állandóan változtatja s így mindig valami újat nyújt. Reggel, mikor a nap a láthatár fölé emelkedik, opálkék; délfele, amikor minden csillog, fehérés alapon az arany és ezüst vegyülékét mutatja; ha pedig közeleg az est, a róza és viola színében játszik — ezer változatban.

Dr Zsigovits Béla.

BUCURESTI LEVÉL

Szigorú rend a hivatalokban

Október 18.

Az utóbbi időben mindenütt komoly törekvés észlelhető Bucurestiben a hivatalok és hivatalfőnökök tekintélyének emelésére, a közönség közvetlen és kedélyes hajlandóságainak, tolatkodó szándékainak megtörésére s olyan szigorú hivatali rend és majdnem komor légkör megteremtésére, amely a fővárosi ember hihetetlenül nagy méreteket öltött polgári öntudat-tultengésének némi enyhülését idézze elő.

A bucuresti lélektől azonban semmi sem áll távolabb, mint a kimért tartózkodás, a ridegen szigorú és következetes rendtartás s a túlzott tekintélytisztelő. Azért mindenütt és minduntalan megtorpannak ezek a törekvések; buzgó kezdeményezések után visszaesések tapasztalhatók, amelyek rengeteg visszás, sőt mulatságos helyzetet teremtenek.

Mostanában a főpostán volt sok bajom a szolgálati szigor bevezetésének kísérletei miatt.

Minden nap fel kell ugyanis mennem a főposta egy második emeleti hivatali helyiségébe, hogy sajtótávíratomat az ugynevezett távirati beszélgetés nagyönös árszabású sürgönyzési módjának igénybevételével adtam fel.

Régebben teljes szabadsággal mozoghattam a főposta emeleti folyosóin; líften mentem fel a lépcsőn jöttem le; feltartóztatás nélkül nyitottam be a hivatali helyiségbe, ahol átvették a táviratomat s a többi irodába is, ha valami panaszom volt, vagy valami félreértést kellett elmagyarázni.

Csak a leadó és felvevő készülékek nagy termé, ahol a táviratokat kis írógépeken lekopogtatják s egész üzemszerű gépezeteken rendeltetési helyükre továbbítják, az érkező sürgönyöket pedig ugyancsak ilyen nagy és komplikált gépszerkezeteken át felveszik, — csak ez a nagy terem maradt zárt szentély előttem.

Később azonban folyton korlátozták szabadságomat s egymással ellentétes rendeletek ütközési között kellett nap-nap mellett besiklanom a második emeleti hivatalszobába, táviratom feladására. Így egyszer tudtomra adták, hogy nem szabad a líften használnom többé, mert az csak a postához tartozó személyeknek áll rendelkezésére. Nem baj, gondoltam, még elég könnyen járom a lépcsőket s vagy egy hétig minden nap kötelezőszerű lihegésekkel kapaszkodtam fel a második emeletre, ami az ilyen palotáknál testvérek között is megér négyemeletnyi magasságot.

Egyszer azonban előttem a lépcsőfeljárót.

— Csak líften szabad felmenni s lejönni is, — közölték velem.

Ezt a rendelkezést már könnyebben elviseltem. Vigan utazgattam a líften vagy egy hétig fel is, le is, s csak azt sajnáltam, hogy nincs egy harmadik irány, amelyben a felvonókészülék kipróbálható.

De egy szép napon zordon arccal állt előm a felvonónál szolgálatot teljesítő ember:

— Tilos, kérem.

Siettem a lépcsőhöz.

— Nem szabad, — verték vissza ott is a támadásomat.

Hát akkor hogy adjam fel a táviratomat?... Hosszas herce-hurca után kivítem, hogy a közönséges táviratok földszinti feladóhelyéről csőpostával löjék fel az én táviratomat is a második emeletre a leadó készülékhez, úgy, mint ahogy ezt a többi egyszerű sürgönnyel teszik.

Végeredményben ebben sem találhattam kifogásolni valót. Vagy tíz napig ezt az eljárást követtem szorgalmasan. De akkor itt is felmondtak nekem s megint köteleztek, hogy személyesen adjam át táviratomat az évek óta látogatott második emeleti hivatalszobában, ahonnan egy hivatalnok vitte át a sürgönyömet a leadókészülékek szomszédos termébe.

Nemrégiben újabb rendkívüli meglepetés ért. Elrendelték, hogy a hivatali helyiségbe, ahol eddig mindig átadtam táviratomat, nem szabad többé belépnem, — mingyárt ki is tessékelték onnan, ellenben kényszerítették, hogy hatoljak be a leadókészülékek nagy termébe, ahová még más beosztású postai tisztviselőknek is tilos a belépés és üljek ott a készülék mellett, amíg táviratomat az utolsó szóig le nem adták, mert különben nem a távirati be-

szelgetés olcsó díjszabása szerint számolják el távirataimat, hanem mint egyszerű táviratot. Mert a távirati beszélgetésnek ez a rendje és módja. A fél ott ül a gép mellett, mintha diktálná sürgönyét.

Mély álmélkodással és szorongó szívvel léptem be a szentélybe, ahol vagy husz nagy asztalon titkoztos üzemek kattognak, ketyegnek, zúgnak, lyukacsolt szalagokat fogyasztva vagy teleirt papírpántlikákat okádva, mialatt sok száz kilométeren át repül oda s ide a leirt szó a szélrózsza minden irányában.

Bármennyire megtisztelő volt is ez a rendelkezés, már nem volt tulságosan inyemre, mert nagy idővesztést jelentett. De mit tehettem egyebet: alávéttem magam. Egy folyosón ácsorgó szolgálóval küldtem be táviratomat beiktatás és kezelés végett s aztán minden nap diadalmasan bevonultam a nagy terembe, a tisztviselők és ajtónállók nem kis oszálkozására.

De néhány nappal ezelőtt, mikor megint beküldtem a szolgálót a táviratot átvevő helyiségbe, szélesen kitarult az ajtó s a főnök kedves és barátságos arccal tessékelt be:

— *Paracsoljon, uram.*

Büszkén kiegyenesedtem.

— *Nem uram. Rendelet van rá, hogy nem léphetek be önökhöz.*

A főnök unszolt, majdnem erőszakolt, de én megkutyáltam magam.

— *Köszönöm, nagyon kedves, de nem megyek be. Jöjjenek ki önök a táviratom után. Ahonnan egyszer kitérték a szűrőmet, oda engem mézzel se lehet többé becsalogatni.*

Belenyugodtak, elvégezték a táviratot az alakiságokat és átküldték a berregő és zúgó üzemek nagytermébe. En utána és helyet foglaltam az egyik leadókészülék mellett, amelyen kis tábla jelzi: *Oradea.*

Beszélgetés Heltai Jenővel

„Nem igaz, hogy a nagyközönség nem szereti a komoly irodalmat“

Nagyobb színpadi siker a „Néma levente“ huszonötödik cluji előadása, a százhuszas budapesti széria-számmal. — Németre, angolra és olaszra fordították le eddig a nagyszerű verses színjátékot. — Heltai két évtizeddel ezelőtt prózában akarta megírni a „Néma leventét“ és — nem sikerült

„Alacsonyrendűvé süllyesztették a színpadi műajt“

Cluj. Saját tud. Ünnepi hangulat. A színház nézőterén immár huszonötödikször figyelik visszafojtott lélegzettel „A néma levente“ muzsikáló verseit. Heltai Jenő, az illusztris író a kullissák mögött figyel az előadást. Pereg a nagy jelenet: A szép olasz özvegy most veszi szavát Mátyás király vitézének... némaságra kárhóztatja. A vers muzsikája át szűrődik a festett színpalaton. Zília faggatja a leventét, de az már némán, mozdulatlanul figyel a fiatal asszony szavait.

... levente — jól feleltél! — mondja meglepődötten...

Magas dícséret éri Fényes Alizt és Kovács Györgyöt

— Bocsánat elnök úr — szólítjuk meg — interjú kérünk.

Udvarias mosolygás a válasz: — Tessék...

— Hogy tetszik a cluji előadás?

— Remek. Öszintén meg vagyok lepődve

— ennyit nem vártam. Fényes Aliz, bár nagyon fiatal, máris kitűnő színész, komoly tehetség és akármelyik pesti színpadon nagy sikere lenne. Kovács György kellemes hangú, kultúrált színész.

— Ilyen sikerünk még nem volt, egyetlen darab sem ment még folytatólagosan huszonöt-ször országos szinten magyar színpadjain.

— Öszintén boldog vagyok. Tudom mi a

De alig kopogtattak le két sort a táviratomból, megjelent előttem egy főnökformájú tisztviselő, aki nyilván aznap jött haza szabadságról s vészjelző arccal kérdezte:

— *Mit keres ön itt?*

Halálos nyugalommal feleltem:

— *Itt ülök s várom a végét.*

A főnök magából kikelve kiáltott:

— *Nem tudja ön, hogy ide tilos idegeneknek a beménet?*

Még mindig nyugalmat erőszakoltam magamra.

— *Sőt ellenkezőleg. Köteles vagyok ide bejönni és itt ülni a gép mellett. Rendelet van rá. Ez a távirati beszélgetés rendje és módja.*

A szigorú ur pattogni kezdett.

— De hiszen itt hivatalos titkok vannak!... A rendért itt én vagyok a felelős. Kérem uram, tessék távozni innen.

Ekkor azonban már kijöttem a békettü-résből.

— *En pedig innen ki nem megyek... Velem ne komédiázzanak, engem ne ráncigáljanak az urak. Nekem nem nagy öröm itt vesztegetni az időmet. Most tíz óra van s nekem háromnegyed tízenegykor már egy fontos megbeszélésen kellene lennem. De nem megyek el, itt ülök a gép mellett, mert rendeletileg kényszerítettek erre s most nem követelhetik az ellenkezőt.*

A főnök megtorpant és elcsendesült, s aztán haragtól fuldokolva futott az igazgatóhoz. Az egész teremben hallataln megerőkönyödés uralkodott. Megakadtak a ketyegések és kattogások, a bűgások és berregések s mindenki szorongva figyelte, mi fog történni most.

S tíz perc múlva visszatért a főnök. Nyájas volt és őszintén elzékeny.

— *Hát igen, kérem... Az a rendelet csakugyan létezik. Tessék helyet foglalni...*

Azóta szigorúan leülöm a készülék mellett a táviratleadás idejét, pedig ehhez már nem ragaszkodik senki. A táviratomat beiktató hivatali szobába pedig nem megyek be, pedig minden nap szívélyesen invitálnak.

Azért úgy néznek rám a főpostán, mint aki megháborodott.

— *Furcsa ember, — gondolhatják magukban. — Képzem, hogy rendelet mellett, amit mi már régesrég elfelejtettünk...*

JÁVOR BÉLA.

lett kiegészíteni — és ez a probléma izgatott. *Két évtizeddel ezelőtt prózában akartam megírni — nem sikerült.* Évekig pihent a kézirat. Ezután versben fontam tovább a mesét. Sikerült.

Átdolgozza „a Tündérkori lányokat“

— Azonban a vers bőbeszédűsége csábítja az írókat. Négy ezer sorból eldobtam 1600-at. A megmaradt 2400 sort leegyszerűsítettem, — ismét elhagytam 400-at. Így egy egész estét betöltő verses vígjáték maradt. — Nem egyszerű? — Nem.

Heltai Jenő megint mosolyog: Mindig érezte, hogy a mese megköveteli a verset. *Nem féltem a verses műfajtól.* Hazugság az, hogy a nagyközönség nem szereti a komoly irodalmi munkát. Igaz, hogy az utóbbi években alacsonyrendűvé süllyesztették a színpadi műfajt, — de ebben főképpen az írók a hibásak. — Tisztelet a kivételnek.

— A közönség szívesen fellélegzik, hogy egy új ablakot, — de nem is új, nagyon régi, csak az elferdült ízlésű emberek régen befalazták... — nyitottam ki, amelyen friss levegő áramlott be az áporodott levegőtlen színpadra.

— A másik szempontom „A néma levante“ megírásánál az volt, hogy olyan verses vígjátékot kell írni, amely nemcsak irodalmi érték, hanem szórakoztató is. A karzat éppen olyan kelkesen tapsoljon, mint a páholy közönsége. A siker és a közönség igazolta álláspontom helyességét.

— Valami műhelytitkot...

— Nem dolgozom új színpadi munkán. Nagyon nehéz ezután a nagy siker után ismét kiállani az úgynevezett „világot jelentő deszkákra“. De azért elárulok valamit. A régi nagy-sikerű darabomat a „Tündérkori lányokat“ dolgozom át újra. *Feltrisszítve színpadra kerül még ebben az évadban az Andrássy-úti Színházban.* Bécsben a pesti premierreel egyidejűleg mutatják be.

A transzylvániai dráma a magyar irodalom lecsébb reménysége

A beszélgetés hirtelen félbeszakad. Dörgő tapsvihár zúg a nézőtérben, a függöny összehull, az ünneplő tömeg a szerzőt követeli.

— Elnök úr még egy utolsó kérdés.

— *Mi a véleménye a transzylvániai irodalomról és színjátszásról?*

— *A legjobbl! Én voltam az első, aki Budapesten hangsúlyoztam, hogy már évek óta túlnőtt a transzylván-irodalom a provinciálizmus határon.* Amikor az Athenaeum-könyvkiadó vállalat igazgatója voltam, mindent elkövettem, hogy az irodalom kapujának új dőngetői előtt megnyíljon az út az érvényesülés felé. *A transzylván-irodalom hasonlít az északi országok irodalmához. Mélysége van a gondolatnak, amely itt született a havasok és fenyves erdők alján...*

— *A színművészet? A transzylvániai Thália üdén, fiatalon suhan a kitűzött cél felé, mely a jövő homályában bujdosik. Mer egészséges, fiatal és bátor lenni és ez a legfőbb érdeme. A transzylvániai dráma a magyar irodalom lecsébb reménysége.*

Heltai Jenő már búcsúzóba mondja az utolsó szavakat, a nézőtérben a tömeg tombolva követeli — ünnepelni akar...

Nedeczky Ferenc.

„VALAHÁNYSZOR
EGY VEVŐMTŐL
OLYAN LEVELET
KAPOK,
AMELYBŐL
ELÉGEDETLENSÉG
ÉRZIK KI,

azonnal felhívom telefonon és minden nagyszerűen elintéződik

Ezek egy bucurestii nagykereskedőnek a szavai, akinek vállalata az utóbbi években óriási módon fellendült.

Ime egy egészséges elv, amely mély értelemről és hozzáértésről tanuskodik. Valóban, a személyes látogatásokon kívül a telefonbeszélgetések a legjobb rendszer arra, hogy a vevőkkel a kontaktust és a jó viszonyt fentartsuk. Nem kell egyebet tennie, minthogy a

„comanda“-t felhívja, bármilyen számot kérjen az országban, vagy külföldön és 3-6 perc alatt az ügy el van intézve, anélkül, hogy akár csak egy percre is el kellene hagynia kényelmes karosszékét íróasztala előtt. Néhány barátságos hangon mondott szó sokszor diferenciákat simít el, amelyek enélkül kellemetlen arányokat ölthetnének.

Használja Ön is az interurbán telefonszolgálatot!

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Déli irányból Madrid felé huszonöt kilométernyire haladtak előre a nemzeti csapatok

A madridi hadihajók föladták a Gibraltár-vidéki partit zárlat

Burgosból jelentik: A nemzeti csapatok előnyomulása Madrid felé tovább folyik. A toledói arcvonalon Pescas elfoglalása után tovább nyomultak Ugena felé és hétfőn, a késő esti órákban már 25 kilométerre megközelítették Madridot. A vörös csapatok kísérlete, hogy az előnyomulást feltartóztassák, kudarcot vallott.

A la coruna: rádióállomás szerint Gonzales Pena szakszervezeti vezér, az asturial kormány-csapatok parancsnoka, Oviedo eleste után elmenekült. Egyes hírek szerint át akar jutni a nemzeti csapatokhoz, más verzió szerint Portugáliába szökött.

Londonból jelentik: Angol lapok szerint a madridi kormány hadiflottája váratlanul elnagya a gibraltári szoros, amelyben eddig a spanyol partokat zárlat alatt tartotta. A zárlat ezzel feloldódott, amit különben is a többi

államok jogosnak nem tartottak, s különösen Anglia tiltakozott ellene. A zárlat abbahagyásának az is volt az oka, hogy a nemzetiek hadihajóival szemben amugy se tudott hatályos lenni, mert Marokkó és Cadix között a nemzetiek feltartóztatás nélkül folytatták a katonaság és a fegyverek szállítását.

Londonból jelentik: Attlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezére, Baldwinhoz intézett levelében a parlament sürgős összehívását követeli a spanyol helyzet miatt. Az őrnagy szerint a közvélemény egyre nagyobb nyugtalansággal figyeli a spanyol eseményeket. Bár eddig nem bizonyították be minden kétséget kizáróan, hogy bizonyos államok megszegték a semlegességet, minden ok megvan arra, hogy a szerződéses kötelezettségek megsértését feltételezzék. Attlee tiltakozik az ellen, hogy bizonyos országok a madridi spanyol kormány

ellen a nemzeti hadsereg fölkelését támogassák. Általában azt hiszik, hogy Baldwin nem fogja teljesíteni Attlee kívánságát, mert a parlament 29-én amugy is összeül.

UJABB HAJÓRAKOMÁNY SEGÍTSÉG MOSZKVBÓL.

Madridból jelentik: A „Neva“ nevű szovjetgőzös kikötött Alicanteban és 3 ezer tonna hús- és tejkonzervet, szalonnát és vajot rakott ki. Legutóbb is csak ilyen élelmiszer-rakományról szól a hivatalos közlés. A párisi „Martin“ azonban a szovjethajók állítólagos élelmiszer-szállítmányára azt mondja, hogy ez állítás igazolását a szovjet se merné német vagy orosz elleörző hajókra bízni.

AZANA SPANYOL KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK A KATALÁN TARTOMÁNY FŐVÁROSÁBA ÉRKEZETT.

Barcelonából jelentik: Azana köztársasági elnök hétfőn este 8 órakor megérkezett Barcelonába, a Generalited palotájába. Azana érkezését titokban tartották, a katalán lakosság mégis nagy számban gyűlt össze és lelkes éljenzessel köszöntötte a spanyol köztársasági elnököt.

Companis, a katalán kormány elnöke, elébe jött Azanának. A két elnök megölelte egymást, majd Companis hivatalába mentek.

Plakátháború száz évvel ezelőtt két francia író között

Dumas père és Paul de Koch, akikhez képest a fenegyerekeskedő Bernard Shaw hismiska. Két különös választási plakát — két irodalomtörténelmi kuriózum

Franciaországban, a múlt század negyvenes éveiben, amikor az volt a jelszó, hogy „enrichissez-vous” — meggazdagodni! meggazdagodni! — és a politikát is üzletnek tekintették, költők, főként pedig gyanúsan termékeny regényírók is jelöltették magukat képviselőnek. Ilyen volt például a népszerű Dumas père és Paul de Koch számtalan kispolgári történelmi írója is. Mindketten egy és ugyanazon választási kerületben léptek fel s a választási harcban mindketten halálra dícsérték saját magukat, meglepő szertelenséggel, rettenetes ön-

dicséretben tobzódva, mint a saját maguk kortesei. Választási felhívásaik nemesek kitűnő humorról tanuskodnak, nemesek remek irodalomtörténelmi kuriózumok, de érdekes dokumentumai annak is, hogy egy drámaíró, vagy egy regényíró munkássága mit jelent a nemzetgazdaság szempontjából s szellemi termékeinek kinyomtatása és eladása, mennyi embernek nyújt megélhetést és kenyeret.

Dumas az alábbi falragasszal igyekezett a választópolgárokat meghódítani.

Egy választási kiáltvány, amelyik arról beszél, hogy mennyien élnek az írókól

„Kerülemet dolgozóihoz! Képviselőnek jelöltetem magamat. Szavazatok redm! Hallgassatok meg, hogy mire alapítom felszólításomat, amikor igényt tartok a ti szavazataitokra. Hat esztendeig tanítottam egy felsőiskolában, négy esztendeig segédjegyzőként működtem, hét évig voltam hivatalnok és húsz éve írok verseket. A húsz esztendő alatt, átlag napi tíz órát dolgoztam. Ez a napi tíz óra összesen 73 ezer órát tesz ki. A húsz esztendő alatt 400 könyvet és 35 drámat írtam. E könyvek megjelenésének átlagos példányszáma 7000 darab volt, átlagára pedig darabonként 5 frank, amelyből a nyomdai szedőkre 264.000, a nyomdászokra 525.000, a papírkereskedőkre 683.000, a könyvkötőkre 120.000, az ügyvédökre és könyvkereskedőkre 5.000.000, a postára 100.000, az olvasókörökre és kölcsönkönyvtárakra 4.580.000, a rajzolókra 28.000 frank esett. Ha a példányonkénti előállítását 3 frankba számolom s egy esztendőben 300 munkanapot számítok, 20 éven keresztül 1692 személynek nyújtottam keresetet. Drámáimat, szám szerint 35-öt, átlagban százszor játszották színházakban és

6.360.000 frankot jövedelmeztek. Ebből a jövedelemből a színházgatókra 1.400.000, a színészekre 1.250.000, a díszletezőkre 210.000, a ruhatárosokra és ruhatárosnőkre 149.000, a színház-és teremtulajdonosokra 700.000, színházi jegyek nyomtatványaira 60.000, a zenészekre 157.000, szegényadóra 630.000, plakátragasztókra 80.000, statisztikára 350.000, éjjeli őrökre, tűzoltókra 70.000, fakereskedőkre 70.000, szabókra 50.000, festők- és olajkereskedőkre 525.000, a takarító személyzetre 10.000, a biztosítótársaságokra 60.000, jegyszedőkre és tisztviselőkre 140.000, gépszekre 180.000, fodrászokra és fodrásznőkre 93.000 font esett.

Drámáimból Párizsban, tíz esztendő alatt 348 személy jutott megélhetéshez, a vidéken ennek háromszorosa 1044 személy, ehhez jönnek a fiákeresek 70 személy. — Végösszeg: 1450 személy. Könyveim és drámáim tehát átlagban 2160 embernek nyújtottak megélhetést!

Ezt a merőben szokatlan hangú választási felhívást, Paul de Koch, az alábbi szövegezésű választási plakáttal igyekezett túllicitálni:

Fenegyerekeskedő Paul de Koch tullicitálja Alexander Dumas választási kiáltványát is

„Polgártársak! Kétségtelen, hogy több jogom van a képviselőségre, mint Alexander Dumas-nak aki nagyra tartja, hogy kiadók, kereskedők és a többiek 12 milliót kerestek munkásságán. Hát kérdem én, hogy mit ez hozza képeket? A szó szoros értelmében semmily! En húsz esztendő leforgása alatt 63 regényt írtam. Nem túlzás minden egyes regényemet 1 millióval megszorozni. Ez 63 millió. A boulevard Saint-Martin-on, a földszinten lakom. Minden egyes délelőttön, tíztől tízenegyre az ablakban ragyok s a felvonuló utcai drusokkal évődöm és szellemeskedem. Egész Franciaország, az egész világ ismeri ezt a passziómat, ezt a szokásomat. Nem is jön idegen utas, vagy külföldi Párizsba, aki ne jegyezné föl a noteszában, hogy ne felejtsem el Párizsban föltétlenül eljönni a Saint Martin-ra és megnézni engemet, amint az utcai drusokkal évődöm és csevegek. Mindezek az utasok természetesen omnibuszok jönnek. A omnibusz-jegy 6 souba kerül. Miután megtekintettek engemet, visszamennek. Természetesen ismét omnibuszon. Ez is 6 sou. Havonként 20.000 ilyen látogatást számítunk, akik fejenként 12 sou-t fizetnek az autóbussz-társaságnak, ez összesen 4.800.000 frankot tesz ki. Az orosz hercegnőket és nagyhercegnőket, akik attól sem riadnak vissza, hogy hintóba üljenek és nagy kocsihozak végig a Saint Martin-on, csak-

hogy engemet lássanak, még nem is számítotam. Ezenkívül, beláthatatlan tömege az asszonyoknak, akiknek nevét nem óhajtom nyilvánosságra hozni, de címüket szívesen rendelkezésükre bocsájtom az érdeklődőknek, fényképekért ostromel állandóan. A mai napig körülbelül 3000 fényképet készítettek rólam. Más asszonyok, akik műveimen keresztül még szenvedélyesebben rajonganak értem, autogramért, sőt hajtincsért ostromolnak állandóan. Autogramjaimat a hotel Bullion-ban árúsítják à 250 frankért s a mai napig 6000 darabot adtam el. Számítsátok ki, hogy körülbelül mekkora összeget dobtam a piacra ezen az úton is. Arról nem is beszélek, hogy hajtincseimnek, amiket több ízben megkíséréltem visszavásárolni, olyan magas árfolyamuk van, hogy szinte lehetetlen megfizetni. De fontosnak tartom megemlíteni a következő, rendkívül jelentős tény is, amit érdemeim elismerésénél szintén mérlegelni kell: Nemesek egy nagy tömeg nyomdai munkának és autóbusszkocsinak juttattam megélhetést, de lelki táplálékot nyújtottam 3—4 millió franciának és francia nőnek, akik műveimen keresztül a leggyönyörűbb és legsodálatosabb irodalmi és lelki élményben részesülnek!”

A fentiekből láthatjuk, mekkora szerencse, hogy olyan kevés költő akad, aki napjainkban politikával foglalkozik. A fenegyerekeskedő Bernard Shaw például, akinek csapongó és furcsa meglepetéseket produkáló szellemével szegény-végreől rokonságban vannak e fenti kuriózitások, úgylátszik kismiska Dumas père és Paul de Koch mellett... Hozzátartozik még, a ma már irodalmi kuriózitást jelentő választási felhívásokhoz, hogy sem Dumas père-t, sem Paul de Koch-t nem választották meg képviselőnek.

Ezen viszont igazán nem lehet csodálkozni! (—)

A „Colectura Oficiala” sorsjeggyével egymillió leit nyert egy oradeai könyvelő az állami sorsjáték október tizenötödiki húzásán

Kerek egy hónapja, hogy a Colectura Oficiala oradeai üzletében vásárolt állami sorsjegy egy milliót hozott Oradeára, és szegény embereket tett boldoggá. Az október 15-iki húzásnál megint Oradea felé fordult a szerencse istenasszonya és egymillió leit juttatott hozzánk. A szerencsés sorsjegyet ismét a „Colectura Oficiala”-nál vásárolták.

A szerencsés nyerő, aki a milliós nyereményt megnyerte, Ullmann Sámuel könyvelő, akinek ismerősei, amikor meghallották, hogy egymilliót nyert az állami osztálysorsjáték „Colectura Oficiala”-nál vásárolt sorsjeggyével, mind azt mondták, hogy: „jó helyre kopogtatott be most is a szerencse.”

Hétfőn délelőtt fizették ki Ullmann Sámuelnek a nyert összeget s erre az eseményre a kíváncsiak egész tömege verődött össze a Casa Nationala épületében levő „Colectura Oficiala” sorsjegyruda előtt, s aki csak befért a kis üzlethelyiségbe, mind sóvárgó szemmel simogatta végig az ezreskötegeket s az ünnepléses csendet csak a fényképezőgépek kattogása törte meg. A nyeremény kifizetése után mintegy harmincan vettek sorsjegyet a „Colectura Oficiala”-nál.

Október 15-én azonban nemesek az egymillió sorsjegyet húzták ki a „Colectura Oficiala”-nak, hanem számos jelentősebb összegű nyereményt fizettek ki hétfőn, úgy, hogy Oradean a „Colectura Oficiala”-t „Colectura Norocoasa”-nak nevezik és szállóigévé lett az, hogy: „milliomossá az lehet, ki itt veszi a sorsjegyet!” (M. T.)

Felmentő ítélettel végződött Groza Péter volt miniszter ígatási pere. Devaról jelentik: Groza Péter dr volt miniszter s a megyei ekésfront több vezetője rágalmazás és államellenes ígatás miatt került a bíróság elé. Groza a vád szerint az egyik gyűlésen azzal rágalmazta meg a megyefőnököt, hogy az a megye pénzén fényűző butorokozat vásárolt. Az ekések vezető embereit, Belean Miron Iesniti falukapitányt, Man Gheorghet és Moga Ioant azzal vádolták, hogy az ekésfront Vetelen rendezett gyűlésén a fennálló társadalmi rend és az adófizetés ellen ígattak. A devai törvényszék többszörös halogatás után október 16-án tartotta meg a tárgyalást és hétfőn hirdetett ítéletet az ügyben. A bíróság Groza Péter drt, Moga Ioant és Man Gheorghet felmentette, Belean Miron ellenben hatóság elleni engedetlenségre való felbujtás címén egyhavi elzárásra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélték.

TELJES LATIN-MAGYAR

„MISSZÁLE”

a Szent István Társulat kiadása

A Római Miskönyv szerinti: az új Szentírásfordítás felhasználásával, fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta:

Dr Szunyogh X. Ferenc O. S. B.
Terjedelme 1488. l.

Legszűzszónoklásban, vörösmetszéssel . . . 295

Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel . . . 560

Megrendelhető, esetleg részlelfizetéssel is

könyvosztályunknál

Geregy Jolán:

Hivatás vagy robot

(A dolgozó leány)

Ara 110 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bolgáriában: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lek.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszkönyves magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Enyhe idő, élénk déli, délnyugati szél. Változó felhőzet. Helyenkint eső.

Zürichi zárlet. Párizs 20.26 fél, London 21.27 egynegyed, Newyork 435.50, Brüsszel 73.27 fei, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 233.25, Berlin 175, Bécs — schilling 75.50, Prága 15.40, Varsó 31.80, Belgrád 10.00, Bucuresti 325.

ÖTVENEZER LEI SZÁZ MÁZSA BUZA
ARA. Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi minisztériumba érkezett jelentések szerint a gabona ára állandóan emelkedőben van. Pénteken a búza meghaladta az 50 ezer leit vagonként.

Orvosi attasékat nevez ki az angol kormány. Londonból jelentik: Az angol kormány elhatározta, hogy a jövőben a nagykövetségek mellé orvosi attasékat is beoszt. Ezután tehát az angol diplomáciai misszióknál négyféle attasé fog működni, mégpedig a katonai, repülőügyi, kereskedelmi és orvosok kérdések intézésére.

AZ UJ NORVÉG PARLAMENTBEN NEM BIZTOS A TÖBBSEG. Oslóból jelentik Eddig a szavazatok tizedrészt számolták össze. Az ideiglenes eredmény szerint a szocialisták 25 százalékkal több szavazatot kaptak, mint igutóbb. A nem szocialista pártok 10 százalékos emelkedést értek el. A jelek szerint a képviselőházban heves küzdelem lesz a többségért a parlamenti csoportok között.

A szegedi templomban megtalálták a visszafoglaláskor, 250 év előtt elesett tisztek kriptáját. Szegedről jelentik: Pénteken, 22-én lesz 250 éve, hogy Szegedet visszavették a törököktől a keresztény hadak. Erdekés, hogy éppen ezekben a napokban, a Ferencrendiek templomának alsó hajójában megtalálták azt a kriptát, amelyben De la Verque tábornok, az akkori keresztény hadak egyik vezére és több más, magasrangú tiszttel holttáste nyugszik. De la Verque tábornokot 1688-ban Szeged, Csanád és Lippa elfoglalására küldték ki, de már Szegednél ágyugénytől megsebesült s néhány nap alatt meghalt. A ferenciek elhatározták, hogy az egykori hősk emléket méltóképpen örökítik meg.

Egy magyar író nő világsikere. Budapestről jelentik: Az angol Pinkert-cég több külföldi kiadóval együtt karöltve 4000 fontos pályadíjat tűzött ki a legjobb regényre, amelyet azonkívül a Warner Brothers-vállalat filmen is feldolgoz. A magyar pályázaton, többszáz munka közül, Földes Jolán: „A halászó macska utcaja” című regénye nyerte a díjat. A zsűriben, amely a díj fölött ítélt, öt nemzet képviselője vett részt. Angliát Hugh Walpole, a skandináv államokat Boyer, Németországot Rud. Binding, Franciaországot Gaston Rageot, az Egyesült Államokat pedig Joseph Krutch képviselte. Hogy ez a világraszóló magyar siker anyagi szempontból mit jelent, elég leszögezni annyit, hogy a boldog és szerencsés szerző a különböző fordítások honoráriumával, továbbá a filmjoggal együtt mintegy 20.000 font birtokába jut.

I. Kr.: AZ OROSZ TITOK

Egy Oroszországot megjárt mérnök szenzációs tapasztalatai az orosz élet hétköznapjairól, álmairól és valóságairól. — A legpozitívabb és legérdekesebb könyv, ami eddig a magyar irodalomban a Szovjetről megjelent.

Ara 40 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvoszfályunknál.

Bevégződött a kisantant gazdasági értekezlete

Kidolgozták a dunai államok gazdasági együttműködése terveit. Jövő év márciusától kezdve postai unió lesz a kisantant és a Balkán államai között

Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délután záródott a kisantant gazdasági értekezlete, melyről a következő hivatalos közleményt adták ki.

A kisantant gazdasági tanácsa nyolcadik ülésére Bucurestiben ült össze október 12—19 között. A következő bizottságok létesültek: **kereskedelmi bizottság**, több albizottsággal; **a közép-európai államokkal való együttműködés bizottsága** és a **szővevény bizottsága**.

A kereskedelmi bizottság vizsgálat tárgyává tette a gazdasági tervezetek végrehajtásának ügyét. Ez alkalommal megállapodtak, hogy a román—jugoszláv kereskedelmi és hajózási egyezmény megkötésére irányuló tárgyalásokat, amely egyezmény hivatva lesz a jelenlegi ideiglenes megállapodást pótolni, — november 13-án kezdik meg.

A Dunamedence államaival való együttműködés bizottsága megvizsgálta a Prágában 1936 július 22-én felvett jegyzőkönyvet Hodzsa tervével kapcsolatban és ez alapon az együttműködés konkrét módjait állapította meg.

Két egyezmény létesült: egyfelől **Románia és Jugoszlávia**, másrészt **Csehszlovákia között, a vízumok megszüntetésére vonatkozólag. Ezek az egyezmények 1937 január elsején lépnek életbe.**

A tanács jóváhagyta a nyolc előkészítő szakbizottság munkájának eredményét: jelentéseikből kiderül, hogy minden területen érezhető haladás mutatkozik. Részletes és konkrét működési tervezetek készültek a külkereskedelmi, továbbá a mezőgazdasági oktatás és propaganda ügyében való együttműködés, a vasúti szállítások normalizálása, s az egészség-

ügyi munkában való együttműködés tekintetében.

A kisantant államok dunai hajózási vállalati munkatervét állapították meg, amely alkalmas szorosabb közeledés megvalósítására. Ez a program: egyik államnak a másik állam területén felhasznált személyzetének alkalmazására, a vám-alakítások egyszerűsítésére, a hajózási vállalatok kétszeres megadótatásának a felfüggesztésére, stb. vonatkozik.

A posta, táviró és telefon területén a következő eredményeket érték el: postai, távirati és telefon unió létesítése a kisantant államai, Görögország és Törökország között.

A távirati díjak csökkentése, a kisantant minden államában postabélyeg létesítése, a kisantant emblémájával. A kibocsátás 1937 március 1-én lesz.

Turisztikai téren együttműködési tervezetek készültek. Propagandát határoztak el, brosurák, falragaszok, újságcikkek révén, valamint a rádió és a film segítségével. Elhatározták egy turisztikai egyezmény megkötését Románia és Jugoszlávia között. Elhatározták az 1937-iki párizsi kiállításon való közös részvételt. Románia és Jugoszlávia is résztvesznek a prágai mintavásáron is.

A kisantant nemzeti bankjainak kormányzói novemberben fognak összejúlni Prágában.

Az év végén két légügyi szakértői konferencia fog összejúlni. A román és csehszlovák postatakarékpénztárak pótegyezményt kötöttek. Végül elhatározták, hogy a kisantant kereskedelmi kamaráinak kongresszusa 1937-re Jugoszláviában lesz.

Harmáncnyolc banati malmot vámörölő malomnak ismerték el. Timişoara. Saját tud. Jelentették, hogy a vámörölő malmok leállították üzemüket, mivel a kereskedelmi malmokra kiszabott illetékeket követelték tőlük. Vámörölő malmoknak csak azokat ismerik el, amelyeket kimondottan ilyeneknek minősítettek. A központi gabonaértékesítési bizottság Bucurestiben most foglalkozott számos malomnak ebbeli kérelmével és Timis-Torontál megyéből harmáncnyolc malmot vámörölő malomnak deklarált. Ezek így legközelebb újra megkezdik üzemüket. A megyében összesen negyvenhárom malom üzembe állt le.

A BETEG HASÁBAN FELEJTETTEK OPERÁCIÓ KÖZBEN EGY KENDŐT. Egerből jelentik: Az egri törvényszék ezer pengő (32 ezer lei) pénzbüntetéssel sújtotta dr. Manno Kálmán gyöngyösi sebészt, aki egy Kovács Andrásné nevű páciensén hasmütétet hajtott végre az operációs kendőt az asszony hasüregeiben felejtette. A sterilizált kendő folytán a hasüreg gennyeseződésbe ment és csak újabb műtéttel lehetett megmenteni Kovácsné az életnek. A sebészorvos asszisztensét, aki a műtétnél szintén jelen volt, 150 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Két hajó szerencsétlensége az Atlanti óceánon. Londonból jelentik: Az Atlanti óceánon dúló vihar két súlyos hajószencsétlenséget okozott. A „Van der Wyck” nevű 2600 tonnás holland gőzös kedden hajnalban viharba került és segélykérő jeleket adott le. Egy repülőgép és több kisebb hajó sietett a helyszínre, hogy az utasokat megmentsék. Egyes hírek szerint a hajó a nagy viharban felborult és 150 utasa közül 72 eltűnt. A Cunard és Wite Star angol hajózási társaság „Lancastria” nevű nagy személygépjöze, amely 600 utassal kiránduló utat tett, visszatérőben kedden reggel a nagy viharban zátonyra futott. Az utasok között vakrémület keletkezett, valamennyien a fedélzetre tódultak. Végül sikerült őket megnyugtanni. Vontató gőzösek érkeztek a helyszínre s azok próbálják a hajót felszabadítani.

Huszonhetedikén nyit az eradi színház. Kozma Hugo aradi színtársulata 27-én kezd meg aradi szezonját a Néma leventével. Bajor Gizi szerepét a nálunk is ismert Bálint Anna játja, a címszerepet pedig Horváth László.

Adomány. A Kinába induló ferencrendi misszionárius páter utiköltsége javára kiadóhivatalunkhoz befizettek: Adami Katalin Neräu 500 leit, Walaskiewicz Rezső Neräu 500 leit. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk.

Halálos vérmérgezés a harisnyától. Cugir. Saját tud. Pisti Ödön petrosani bányá hivatálnak 1923-tól Cugiron él nyugalomban unokafivérével s unokahúgával. Egy 85 éves öregúr, aki tíz éve nem tud járni, csak fekvőszéken töltötte napjait, szeptemberben a festett harisnyától vérmérgezést kapott. Le kellett volna vágni a lábát, de 85 éves korára való tekintettel, a devalváló kórházban nem vállalták a műtétet. Viesszavították Cugirra, ahol nagy szenvedés után meghalt. Hétfőn temették el a római katolikus temetőbe nagy részvét mellett.

VÖRHENY- ÉS DIFTERIA-JÁRVÁNY. Salontaról jelentik: A vörheny és a difteria járványसरून lépett fel a városban. 16 beteget kezelnek a járványkórházban.

Sighet kereskedelmi és ipari életét megbénítja a nappali áramszolgáltatás hiánya. Saját tud. A sighet kereskedők és iparosok körében rendkívül nagy az elkeseredés a városi villamosmű ellen, mert a gyenge gépekkel felszerelt villamosüzem nem képes nappal is szolgáltatni az áramot, csak a késő délutáni órákban indítják meg a gépeket. A borus, őszi napokon már öt órakor sötétség borul a városra s ilyenkor teljesen megbénul az üzletekben és a műhelyekben a munka. Természetesen ilyen körülmények között ipari gépek beállításáról se lehet szó. A lakosság rengeteget panaszkodott a lehetetlen állapotok miatt, amit a város vezetősége részben méltányolt is, amennyiben terveket készített a villamosmű kibővítésére s ezeket már Bucurestiben is jóváhagyták. A tervek megvalósítására tavaszánál előbb azonban nem kerülhet sor, addig Sighet vergődő lakossága nappali világítás és ipari áram nélkül marad.

Gróf Apponyi Albert

Élmények és emlékek

Kapható az Erdélyi Lapok könyvoszfályában.

Ara 235 lei és portó.

A kereskedelemügyi minisztérium megállapította az elsőrendű fogyasztási cikkek árait

Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délután állították össze az ipar- és kereskedelmi minisztériumban a minisztertanácsi határozatot, az elsőrendű fontosságú cikkek árának maximálására.

Ezerint: elsőrendű fontosságú cikkeknek nyilvánították a következők: sifon, amerikai indiánvászon, satica, stamba, barchett, flanel, mottonzefir, perkal, puplin, lepedővászon, szövetek, pamut, céna, dimia-posztó, zsák, gyapju, spárga, íng, alsónadrág, harisnya, készruha, télikabát, felöltő, kalap, sapka, sár- és hócipő, talp (hasított, nehéz és könnyű), feketebőr, boxbőr, chevraux-mesine cipő, félcipő, csizma, bocskor, bakancs, turó, kávé, tea, főzőcsokoládé, szárazpaszuly, citrom, lencse, gyertya, makaróni, bor-

só, olajbogyó, mandula, mustár, dió, rizs, szilva, kén, só, szappan, keményítő, szóda, napraforgóolaj, bogyóolaj, inocestibil-olaj, cukor, konzervek, hagyma, fokhagyma, krumpli, káposzta, paprika, murok, peszternák, bronz, alumínium, réz, azbeszt, kalapács, kasza, szeg, ekevas, villa, borona, vasláncok, lapát, nitszeg, ólom, kapa, acél, szekértengely, eke, drót, vaslemez, csákány, fejsze, cink, lámpaüveg, téglá, mész, cement tüzifa, szén, nyersolaj, benzín, petroleum.

Az ipar- és kereskedelmi minisztérium a belügyi és igazságügyi minisztérium biztatt meg a minisztertanácsi határozat végrehajtásával. Ennek indoklása megállapítja a napról-napra való drágulást.

Tíz napig tart januárban a holland trónörökös esküvője. Hágából jelentik: A holland fővárosban megalakult a „királyi esküvőbizottság”, amely Julianna trónörökös és Lippe-Biesterfeld herceg esküvőjének ünnepségeit készíti elő. Az ünnepség minden költségét a holland társadalmi egyesületek vállalták és 380 egyesület jelentette be, hogy részt akar venni az ünnepségek erkölcsi és anyagi előkészítésében. Tizenöt különböző albizottságot alakítottak az ünnepségek előkészítésére. Az esküvői ünnepségek tíz teljes napon át tartanak Hágában és egész Hollandiában. Az esküvő napját előre láthatóan január 25-ére tűzik ki és az ünnepségek január 15-én kezdődnek, azon a napon, amikor harmadszor hirdetik ki az ifjú párt a hágai anyakönyvvezetői hivatalban. A kihirdetés időpontjában az összes társadalmi egyesületek óriási felvonulást rendeznek Hágában. A menetben hozzávetőlegesen becsülések szerint legalább félmillió ember fog részt venni.

ISMÉT FÖLDRENGÉS VOLT A BANATBAN. Timisoara. Saját tud. Timisoarán hétfőn délelőtt 10 óra 40 perckor ismét földrengés volt érezhető. A földrengés három gyenge földrengésben nyilvánult meg. A földrengéssel járó morgást nem igen lehetett észlelni.

Béremelési mozgalom az aradi textiliparnál. Saját tud. Az Aradi Textilipar munkásai az új kollektív szerződés megkötésére irányuló lépések megbeszélése végett gyűlést tartottak szakszervezeti helyiségükben. A gyűlés keretében megválasztották a tárgyaló bizottságot, amely kidolgozza az új kollektív szerződés tervezetét és érintkezésbe lép a gyár igazgatóságával a szerződés pontjainak megvitatása végett.

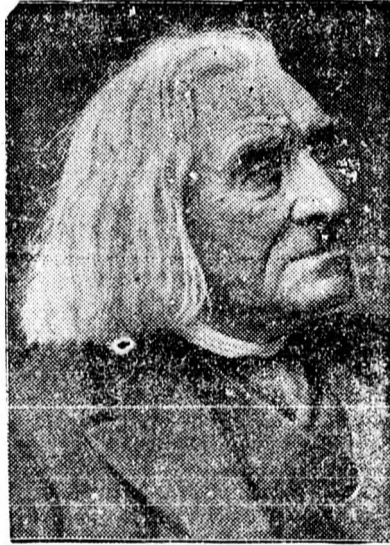
Ciucmegyei hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Egy hétig tartó szentmisziót tart P. Lukács Manszvet, a közismert, népszerű ferences miszezős atya. Minden reggel szentmisével és napi két, sőt három szentbeszéddel készíti elő a hírvess egyházzónok a tíz év óta misziót nélkülöző katolikus férfiakat, nőket, ifjúságot, hogy aztán október 25-én, Krisztus király vasárnapján közös szentáldozással, ünnepélyes nagy körmenettel fejtsze be a kegyelmek hetét. — A joseni székely közbirtokosság terhére Stoianovici pénzügyi ellenőr nyolcmillió leit meghaladó állami adót rótt ki több évre visszamenőleg. Ez az összeg olyan nagy, hogy a közbirtokosság jelenlegi vagyoni állománya sem tesz ki többet. A feltűnő adó-kivetést természetesen a közbirtokosság vezetősége megfellebbezte és okmányszerűen bizonyította, hogy a kivétel alapját képező jövedelemből egyetlen bani sem folyt be a közbirtokosság pénztárába és így a kivétel jogtalan. Nem is kétséges, hogy az illetékes hatóságok törlik a kivett adót, azonban a fellebbezéssel és utánjárásával súlyos költségek merülnek fel, amelyeket a közbirtokosságnak kell hordoznia, ami a közvagyonnak okoz ok nélküli megterhelést. Nem lehetne majd a fellebbezés kedvező elbírálása után a felmerülő költségeket a jogtalan adó-kivetőre hárítani, hogy egyszer már végeszakadna a sok esetben hivatalos hatalommal visszaélő pénzügyi közegek káros tevékenységének? — Pál Mihály Sándor giurgiuui lakos biztosító ügynöke volt az egyik nagyobb biztosítótársaságnak és a biztosítási díjakból 3180 lei készpénzzel nem tudott elszámolni, miért a törvényesek egyhásonai elzárására ítélte. — A Katolikus Népszövetség helyi tagozata és a leányklub, dr. Nagy Bénéne elnök-nő irányításával karácsonyi vásárral összekötött kézimunka- és babakiállítás rendez, amely egészen karácsony hetéig lesz nyitva. A befolyó jövedelem a szegények felszerelését fogja szolgálni.

Feloldották Timisoarán a sertészárlatot. Saját tud. A sertészárlatot október 23-iki kezdettel feloldották. A pénteki állati piacra tehát ismét lehet sertést felhajtani

Betörték egy timisoarai római katolikus templomba. Timisoara. Saját tud. Hétfőn virradóra a negyedik kerületi róm. katolikus plébánia-templomban betörők jártak. Három gyújtóperelyt felfeszítettek és kifosztották s egy negyedik perselyből is kiszedték a pénzt. A sekrestye szekrénykulcsai is eltűntek. A betörő nyilván késő este zárás előtt lopódzott a templomba, majd hajnalban, templomnyitás után, észrevétel nélkül távozott. Mivel a gyújtóperelyeket rendszeresen kiürítik, nagy zsákmányra nem tehetett szert, legfeljebb mintegy hatszáz leit vihett magával.

Letartóztatott gazda. Timisoara. Saját tud. Prunkl Jakab Ghiera községbeli sváb gazda a napokban Ciacovan járt, hogy egyetmást bevásároljon. Közben kapott az alkalmon s egy kissé túllalaposan nézett a pohár fenekére. Ilyen állapotban betért Simonovici Cornél üzletébe cigarettát venni. Ott egy sofőrrel elegyedett beszédbe s jókedvében a cigareta helyett egy dalra gyujtott rá. Németül énekelt. A kereskedő felszólította a gazdát, hallgasson el. Ez meg ittasan, ahogy volt, úgy gondolta, a dal nem tetszik Simonovici Cornélnek s ezért rögtön mást énekelt. A magyar himnusz kezdte neki énekelni. Ezt a dolgot megtudta a csendőrség, két nap múlva, amikor Prunkl Jakab már rég kialudta magát s tán el is felede már, mi történt Ciacovan, megjelent nála, Ghieran, a csendőrség és letartóztatta. A timisoarai ügyészséghez szállították be s a Marzescu-féle törvény alapján gyorsított eljárással fogják ügyét letárgyalni.

Egységes lista a braşovi iparkamaránál. Saját tud. Benyújtották a törvényeséknél az október 29-re kitűzött braşovi ipar- és kereskedelmi választásra az egységes listát. A megegyezés értelmében a 40 tagságból 20-at a románok, 14-et a szászok és 6-ot a magyarok nyernek el.

Liszt Ferenc

születésének október 22-én lesz a százhuszonötödik évfordulója. A világhírű zongoraművész már gyermekkorában olyan fejlett zenei képességről tett bizonyosságot, hogy mindenki megcsodálta. 1823-ban — tizenkét éves korában már önálló hangversenyeket adott. Hosszabb párizsi tartózkodása után 1848-ban a weimari udvari zenekar karnagya lett, 1886 július 31-én halt meg Bayreuthban. Világhírű alkotásai korszakot jelentettek a zene történetében. Különösen hangverseny darabjai, rapszódiái és templomi szerzeményei közismertek. Nagy jelentőségű volt életében Wagner Richardhoz fűződő barátsága, aki később feleségül vette Cosima nevű leányát. Magyarországon egész évet szenteltek Liszt Ferenc emlékének

* Kezdődő ütőérelmeszesedésnél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli. Az orvosok ajánlják.

A kínai újságírás. Érdekes adatokat közöl egy angol lap a kínai újságírásról. Kína 400 millió lakosságának sajtószükségletét a belügyminisztérium hivatalos kimutatása szerint összesen 1503 újság, 1875 heti és havi folyóirat és 788 hírügynökség elégíti ki. Az újságok nagyjából e csékely példányszámu, rövidletű, ugynevezett „szu-ye-g”-lap, amelyek feltűnéshajházása annyira meg, hogy még élő kiválóságok halálát is jelentik. A hírügynökségek néhány kivétellel városról városra vándorló „levelezők” útján gyűjtik a híryanagot és a táviró- vagy távbeszélőszolgálatot még hírből sem ismerik.

Oktober hóra alkalmas könyv.

Dr Tóth Tihamér

Krisztus Király

Szentbeszédék Krisztus királyságáról a nagyszerű író tollából.

Ara 240 Lei és portó

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Megjelent a Pásztortűz. A Pásztortűz legutóbbi számának tartalmából megemlítjük az alábbiakat: Mécs László: A vadászkutya példája (vers). — Nyirő József: A halak (elbeszélés). — Pusztai Sándor: Vallomás (vers). — Vita Zsigmond: A transilván irodalom utkeresései. — Csuka Zoltán: A köfajtó arca (vers). — Galaction Gala: Gratie és Palamon (elbeszélés). — Szentel László fordítása. — Rovás. Rass Károly: Irodalmi társaságaink. — Koós-Kovács István: Vallomás (regényrészlet). — Huzella Ödön: Az anyaföld megszólal (vers). — Husz Ödön: Természetes kiválóatóság és társadalom. — Szabó István Andor: Gondolatok. — Deák Berta: A testvér-fák (vers). — Fekete Lajos: Ez is magyar ősz (vers). — Szabédi László: Kakuk Marci szerencséje. — Tersánszky J. Jenő novelláskötete. — Kovács József: Érzelmes utazás. Fejtő Ferenc könyve. — Járosi Andor: Utam. Bodor János könyve. — S. Két lélek eltéved. Indig Ottó regénye. — Forgács Antal: Száz ezer ember. Enczi Endre regénye. — Kovács József: Galambok. Mihályfi Jenő novelláskötete. — Járosi Andor: Hamlet. — A Pásztortűz előfizetési ára egész évre 500 lei. Megjelenik havonta kétszer. Szerkesztősége és kiadóhivatal: Cluj, Strada Baron L. Pop 5.

A kormány az összes sajtóügyi hivatalokból külön propagandaminisztériumot rendez

Már a parlament megnyitása előtt fölláttják az új minisztériumot

Bucuresti. Saját tud. Kormánykörökben azt állítják, hogy a kormányt rövidesen újból átszervezik. Ez új átalakítás keretében *Tatarescu* teljesen újjá akarja szervezni a miniszterelnökségtől függő szolgálatokat, így vissza akarja hozni a miniszterelnökség közvetlen hatásköre alá a sajtóigazgatóságot, amelyet annakidején *Titulescu* vitt át a külügyminisztériumhoz. A sajtóigazgatóságot, valamint az ettől függő szolgálatokat, belevonva más minisztériumoktól függő sajtóügyi hivatalokat is, propaganda minisztériummá *őhajtja fejleszteni*, vagy legalább is a miniszterelnökségtől függő alminisztériummá.

Ezt a tervet már a legutóbbi kormány-átalakítás során meg akarta valósítani *Tatarescu* s már fel is ajánlotta *Fotinónak*, a képviselőház egyik alelnökének a propaganda miniszteri, illetve alminiszteri méltóságot, de akkor mégis kénytelen volt elállani terve megvalósításától. Most azonban ismét időszerűnek látja a kérdést s kormánykörök szerint a propagandaminisztérium, illetve alminisztérium fölláttása még a parlamenti ülészek megnyitása előtt megtörténik.

KÖZGAZDASÁG

November elsején megindul a CFR autóbusz-forgalma Timișoara-Arad-Oradea között

— Johannistefldre is gépkocsi közlekedik —

Timișoara. Saját tud. A vasútigazgatóságon úgy tudják, hogy a CFR november 1-én nyitja meg autóbuszforgalmát, egyelőre Arad központtal. A timișoari vasútigazgatóság területén két ilyen vasúti autóbúszközpont lesz: Aradon és Timișoarán. A CFR autóbúszai már több meg is érkezett Aradra s legközelebb a Timișoarán alakítandó autóbúszpark részére is küldenek már kocsikat. Ugy tudják, hogy legelőbb Arad-Oradea és Arad-Timișoara között indítja meg a vasút az autóbúszforgalmát s ezzel kapcsolatban ezeken a vonalakon magánvállalkozók autóbúszai már nem közlekednek. Egyúttal azonban más vonalakon is megindítja a vasút az autóbúszforgalmát. Ezt a forgalmat a vasúti vezérigazgatóság egy külön osztálya intézi s ennek ügy Aradon, mint pedig Timișoarán a nagypályaudvar épületében rendezik be ennek irodáját. Az autóbúszmenetrendet ez az iroda készíti el, függetlenül a vasút menetrendosztályától. Hogy a vasút komolyan ki akarja szorítani a magánvállalkozók autóbúszjáratát, kitűnik abból, hogy a timișoari autóbúszpark hír szerint huszonnégy autóbúsz kap. Ebből húsz bonyolítja le a forgalmat, négy pedig tartalékban marad. A vasút autóbúszai elegáns külsejű, modern kocsik. És ahol forgalomba helyezik ezeket, ott mindenütt bevonják a magánvállalkozók engedélyeit. Ezek az engedélyek mind ideiglenes jellegűek, miután már a kibocsátásuk alkalmával figyelembe vették a tervet, hogy a vasút maga akarja kezébe venni az autóbúszforgalmat. Ha-

bár Timișoarán a pályaudvar épületében működik majd a CFR autóbúsz-áosztálya, az egyes autóbúszok nem a pályaudvarról, hanem a város különböző, a célnak legmegfelelőbb pontjairól fognak elindulni, illetve oda visszatérni.

Készül a Timișoara—Johannistefld közti vasútvonal

A román-jugoszláv határkialakulás következtében a johannistefldi vasútvonal egy része, — sőt részben közbeeső kanyarjai is a határon túltra kerültek. A vasútvonal a határkialakulás óta parlagon maradt, állomásépületei roskadoztak-omladoztak. A vonalmenti községek már évekkkel ezelőtt akciót indítottak a vonalak újbóli megnyitása érdekében, sőt erre a célra jelentős összegeket is megszavaztak és deponáltak. A vasút végre, vagy két évvel ezelőtt, kezébe vette a dolgot s tavaly ősszel meg is indultak a szükséges munkálatok. Az újból megnyitandó vonalat Cenéról kiindulólág kapcsolják be Carpinisnál a timișoara—jimboalei fővonalba. Mint most értesülünk, Cene és Carpinis között az új vonalszakasz már teljesen elkészült. Most még a régi vonalon dolgoznak. A pályatest ugyan megvan, de a talpfákat megújítják s a síneket is újból lefektetik. Restaurálják a vasúti berendezéseket s az állomás épületeit is. Ez a munka is szépen halad előre. Májusban így már okvetlenül megindul a forgalom a johannistefldi vonalon, ha nem hamarabb. A vonalmenti községek gazdasági érdekeit nagyban fogja előmozdítani a forgalomba való újbóli bekapcsolása.

Nagyszabású útépitési munkaterv Magyarországon

Budapestről jelentik: A múlt évben teljesen kiépült budapest—szegedi úttal a bécs—budapest—szegedi transzkontinentális útszakasz befejezést nyert s ezzel magyar részről a London—Páris—Bécs—Budapest—Istambul transzkontinentális út Jugoszláviához csatlakozó irányban vállalt nemzetközi útépitési kötelezettségeknek eleget tettek. Miután azonban a nagy transzkontinentális út, az eredeti elgondolás szerint, Budapesten keresztül nemcsak Szegeden át Jugoszláviába, hanem Budapesten át Romániába is vezetendő, az útvonal Budapesten kettévágzik. Az egyik irány a már megnyitott szeged—jugoszláviai, a másik pedig a bécsbéli Budapest—Debrecen—Máramarossziget irányú régen kiépült transzverzális út nyomán halad egészen Püspökladányig, ahonnan eddig még ki nem épült útnyomon le Berettyóújfaluiig, a román határig s onnan halad Clujra, Clujra.

A püspökladány—berettyóújfalusi kiépítetlen szakasz mintegy 45 km hosszú s ennek kiépítése vált szükségessé ahhoz, hogy Magyarországon keresztül Romániába is vezessen egy nemzetközi transzkontinentális útvonal. Mint most értesülünk, a kereskedelem- és közlekedésiügyi minisztérium közúti szakosztálya már elkészítette a püspökladány—berettyóújfalusi közúti tervét, melynek költségei mintegy 3.2—3.6 millió pengőbe fognak kerülni. Miután azonban a mostani 13.5 millió pengős nagy állami közútépitkezések keretébe ennek az új útépitkezésnek költségei nincsenek felvéve, a terv az, hogy vagy a jövő 1937—38. évi költségvetésbe illesztik be a költségek egy részét, vagy pedig, miután az új kormány, a hírek szerint, újabb munkaalkalmak teremtése érdekében, külön pénzügyi fedezet útján, általában nagyszabású közmunkákat kíván megindítani, úgy ezek sorába veszik fel a budapest—püspökladány—cluj transzkontinentális út szóban levő berettyóújfalusi szakaszának kiépítését is. Ezzel a Tiszántúl is bekapcsolódik a nemzetközi közúti forgalomba.

Hasonló fedezetből tervezik megépíteni a

főképpen a nagy gyümölcszállítások szempontjából elsőrendűen fontos cegléd—kecskeméti utat is, mely építkezésre tudvalevően még az előző kormány kereskedelem- és közlekedésiügyi minisztere, Winckler István tett a közelmúltban kötelező ígéretet. A minisztérium közúti osztálya a tervekkel máris elkészült s ezek szerint a szóbanlevő, mintegy 30 km hosszú útépitkezés költségeit 2.1—2.4 millió pengő körül irányozták elő.

Végül még a mostani 13.5 millió pengős állami közútépitkezési program keretében már a jövő évben sor kerül a buda—miskolci állami közút, hatvan—fűzesabonyi mintegy 60 km hosszú szakaszának teljes újrakészítésére, melynek költségeit mintegy 4.2—4.8 millió pengőre számítják. A versenytárgyalást erre az új útépitésre előreláthatóan már a jövő év tavaszán kiírják.

Kühnelt-Leddihn Erik

Jezsuiták Nyárspolgárok Bolsevikik

Az apokaliptikus orosz titok,
az eltepe küzdő misztikus
front grandiózus regénye.

Ara 120 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál.

HÜLÉSNEK-GRIPPÁNÁL

**TESTA
GYÓGYIT**

Minden gyógyszerárban Kapható

Fegyverkezés miatt nagy kereslet van a bőrárúknban

Az augusztus havában kezdődött bőrdrágulás, az elmúlt héten folytatódott, szinte minden képzeletet felülmúló árakban jutott kifejezésre.

A nagy nyersbőrhiány továbbra is éreztette hatását a világ összes piacain.

A hadfelszereléshez szükséges bőrányag nem elegendő, a meglévő készletek továbbá korántsem fedezik az ezirányú keresletet. A bór-gyári raktárak szinte üresek és legnagyobb hiány a téli cikkekre szükséges nehéz talpakban jelentkezik. A gyárak a hónapokkal ezelőtt történt rendelkezéseket sem tudják effektuálni. De nem is mulasztják el a konjunktúrális haszon alapos kihasználását. Alig múltik el nap, hogy ne korrigálnák árjegyzésüket.

Ugyancsak eltűntek a piacról a bőrszárúak. E cikkekből is 30—40 százalékos emelkedés van. Ennek oka ugyancsak az egész világon észlelhető fegyverkezésben rejlik. Például Anglia a közelmúltban 30 millió gázlárcot rendelt. Elképzelhető, hogy ez mennyi bárány-, juhbőrt abszorbeál.

Érdekes, hogy a bórszakmán kívül állók is igyekeztek a bórhiányba bekapcsolódni és spekulációs vételek is történtek.

A világ nyersbőrpiacának központjában, La Plataban megszűnt az emelkedő irányzat és amennyiben a fontigényléseket honorálják, úgy a nyersbőrpiac az árcsökkenő hatás nálunk sem fog elmaradni még akkor sem, ha a környékállamokban jelenleg a nyersbőrárak a miénknél magasabbak. Megjegyezzük, hogy a sevro, lakk és antilop bőrök árai egyáltalában nem emelkedtek.

Eladják a diciosanmartini műtrágyagyárat, tranzakció előtt a „Klotild”

Budapestről jelentik: Európaszerte hatalmas feljavult a vegyipar helyzete, ami nem kis mértékben a hadiipar óriási mértékű foglalkoztatásával van kapcsolatban. De a mezőgazdasági, kozmetikai és egyéb vegyszeti cikkekből is állandóan emelkedik a fogyasztás, ami kifejezésre jut a vegyipari munkások nagyszámú foglalkoztatásában, a vegyipari részvények áremelkedésében és új vállalatok alapítása terén is. Ugyáltszik a vegyipari konjunktúra hozta ismét az érdeklődés előterébe a Diciosanmartini Műtrágyagyár eladását. Most, mint értesülünk, ismét tárgyalnak a leboncolásról, mégpedig Bucurestiben és bankkörökben az a vélemény, hogy ezúttal létrejön a tranzakció. Rendkívüli áremelkedést ért el a vegyipari részvények piacán a Klotild részvénye. Ez a vállalat, amelynek a német tőke is érdekelve van, hír szerint több új üzemág bevezetésével bővíti üzletkörét és emiatt alaptőke-emelést akar végrehajtani. A tőzsdén legalább is ezzel a körülménnyel hozzák összefüggésbe a részvények árugrását. Alig egy-két kötéssel 8 pengőről 25 pengőre verték fel a Klotild-részvényt.

A tisztességtelen verseny ellen alakult nemzetközi liga kongresszusa. Budapestről jelentik: A tisztességtelen verseny ellen alakult nemzetközi liga budapesti kongresszusát hétfőn délelőtt nyitotta meg hosszabb franciayelvű beszéddel a szász Andor igazságügyminiszter. A miniszter megért és sikeres munkát kívánt a kongresszusnak.

Tenyészállat kiállítás és vásár Mediaşon

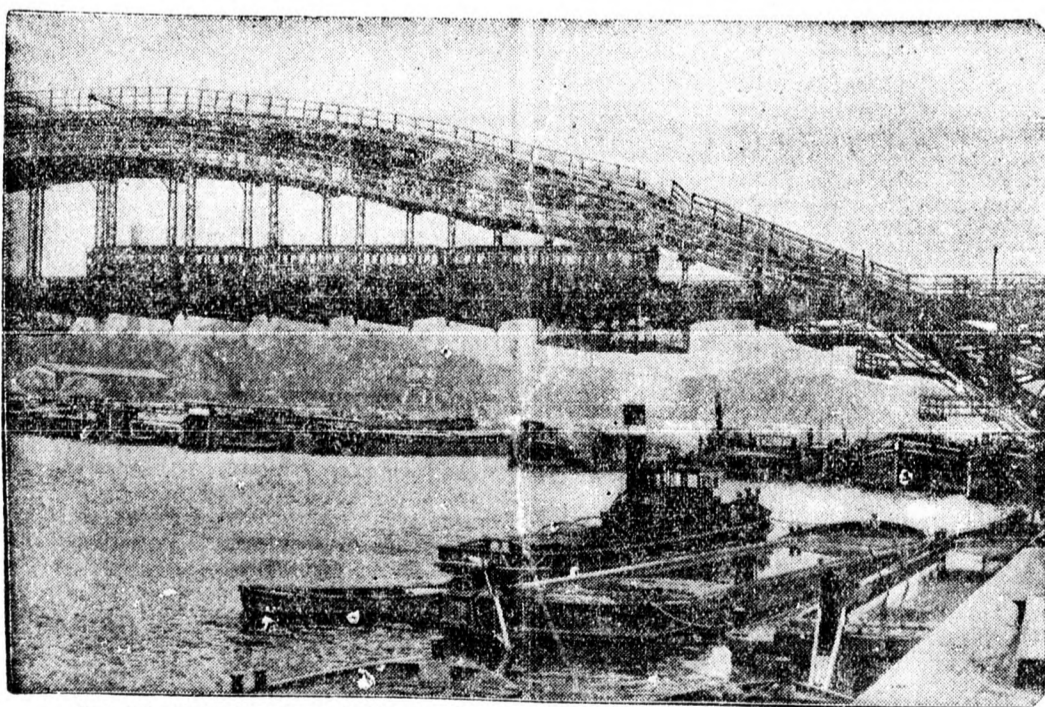
A szokásos őszi tenyészállatkiállítás vásár október 24. és 25-én lesz Mediaşon. A földművelésügyi miniszter személyesen osztja ki az 50.000 és 30.000 leies díjakat, amelyeket az országos versenyen a mediaşi tenyésztők nyertek a legjobb tejelő tehén és a legjobb tejelő adó tehén után.

Ezenkívül még 60.000 lei értékben osztanak ki díjakat, érmeket és elismerő okleveleket a legjobb és legszebb szimentáli tenyészállatok után. A kiválasztás már megtörtént: 12 községi bika, 45 kifejlett és 100 növendék bika, 200 tejes tehén, nagyrésze borjúval és 160 darab tenyészszűz. — összesen 500 darabon felüli állat kerül kiállításra. A kiállításon az egész ország elismert tenyésztői adnak egymásnak találkozót. A kiállítás, amely vásárral kapcsolatos jó alkalmat nyújt elsőrendű tenyészanyag beszerzésére és különös érdeklődést kelt a kisorsolásra kerülő 12 tenyészszűz. A szimentáli tenyészkiállítással kapcsolatosan kiállítást rendez a kisállattenyésztők szövetkezete is.

Angol-magyar érdekelttség hasznosítja az új ricinusolaj gyártási koncessziót

Budapestről jelentik: Mint szakkörökből halljuk, az iparügyi miniszter:um az elmúlt napokban új ricinusolajgyártási koncessziót adott ki. A koncesszió hasznosítására a közeljövőben egy külön részvénytársaság fog alakulni, előreláthatólag félmillió pengő alapítókéval. Az érdekelttség megalapításában részt vesznek magyar és angol tőkésék, akik a gyárat Budapesten fogják felépíteni. Az új alapításnak különös jelentőséget és nemzetközi értelemben igen nagy értéket ad az a körülmény, hogy egy magyar mérnök szennációs szabaddalma alapján csaknem savmentesen fogja az új gyár előállítani a ricinusolajat. Ezáltal az itt előállított újfajta ricinusolaj a gyakorlatban sokkal használhatóbb lesz, mert olcsóbbá teszi az üzemanyagot, nem okoz maródásokat és melegben, fagyban egyformán tartja a minimális savállóságot. Az új gyár mezőgazdasági szempontból is nagyjelentőségű, mert széles keretben fog új termelési szerződéseket kötni a gazdákkal. Ily irányú tárgyalások már folyamatban is vannak.

Elnökválasztás a tg.-muresi iparkamarában. Saját tud. Az iparkamara, amelyhez Mures-, Ciuc- és Odorheiu megyék tartoznak a törvényszéki főnök vezetése alatt megtartotta az elnökválasztást és beiktatták az új igazgató-tanácsot, amely az egyezményes listát jelentette ki megválasztottak. Elnök lett: Fulea Octavian, a Banca Romaneasca igazgatója, alelnök Rosenfeld Jenő. Az ipari szakosztály alelnöke lett Busya Béla.

Sztrájkoló hajósok ezárták az összes Párizsba vezető viziutakat

Néhány nap óta tart már a francia hajósok sztrájkja, akik a képünkön látható módon, vízjár-műveikkel eltorlasztották az összes Párizs felé vezető folyókat és csatornákat. A torlaszokon vörös zászlók lengenek a nemzeti zászlók fölött.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén. Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

Nagy sikert ért el Ciucban a Magyar Párt által teremtett szövetkezet

A Magyar Párt mercurea-ciuci tagozatának intéző-bizottsági ülése

Saját tud. Az Országos Magyar Párt városi intézőbizottsága ülést tartott. Dr. Daradics Félix elnök megnyitja után bejelentette, szükségét látja annak, hogy elsősorban is tájékoztassa az intézőbizottságot a „Mercurea-Ciuc és vidéke hitel- és gazdasági szövetkezet” jelenlegi helyzetéről, tekintettel arra, hogy ennek a szövetkezetnek a Magyar Párt volt az erkölcsi támogatója és a város magyar lakossága a megteremtője. A hét hónappal ezelőtt alakult szövetkezet ezidőszereint száz taggal, mintegy 130 üzletrésszel szerepel, kihitelezései megközelítik a százezer leit. Miután most is hangsúlyozza, hogy a gazdasági megerősödés ad csak életképességet a magyarság fennmaradására, úgy gondolja, minden magyar embernek kötelessége a leghelyesebb és legcélravezetőbb gazdasági szervezkedési formát: a szövetkezetet támogatni. Kéri ezért az intézőbizottság tagjait a fokozott propagandára, biztatásra, betétek és részjegyzők gyűjtésére, mert ez az őszi időszak a legalkalmasabb a gazdatársadalom körében üzletrész jegyeztetésre. Egy üzletrész husz lei beiratási díjjal együtt ötszáz lei, mely összeg két év alatt havonkénti részletekben fizethető. A belépésnél csak hetven lei fizetendő. Az intézőbizottság a szövetkezeti beszámolót egyhangú helyesléssel tudomásul vette.

Ezután dr. Daradics elnök felhívta az intézőbizottság tagjait arra, hogy ne feledkezzenek meg arról, hogy saját érdekeiket szolgálják, ha tagsági díjakkal, önkéntes adományokkal a pártiroda fenntartásához hozzájárulnak. Soha nagyobb szükség nem volt ezekre a pótolhatatlan szolgálatokat tevő irodákra, ahol teljesen díjtalanul, törvénytudással és ismerettel állnak önzetlenül a magyar közönség rendelkezésére.

Szóvá tette elnök azt is, hogy a város polgármesteri hivatala tervbevette, hogy az utcák fővábbi kövezési költségei előteremtésére, az összes háztulajdonosokat városi illetékekkel rójjja meg. A városban mintegy kétszáz háztulajdonos van, akiknek két millió leit kellene kifizetniük ilyen címen, ami természetesen a jatkéreket emelné és így végeredményben a polgárok életstandardját drágítaná. Kéri az intézőbizottságot, utasítsa a testületéből választott magyar városi tanácsosokat: tiltakozzanak a tervezett megterhelés ellen és ezt a legközelebbi tanácsülésen hozzák a polgármester tudomására. A város rendelkezik ma is megfelelő fedezettel erdei rendkívüli vaterületei értékesítése révén, amint ezt a múltban is tette, tehát ne rakjon a polgárság vállaira olyan városi terhet, amelynek törvényes jogalapja is alig lehet. Az indítványt határozattá emelték.

Végül az intézőbizottság nem fogadta el dr. Daradics elnök és Holló Gábor alelnök le-

mondását, valamint azt a javaslatát sem, hogy az elnökség egyesítessék a megyei elnökséggel.

Az indítványok során dr. Pál Gábor orsz. képviselő, megyei elnök kifejtette, hogy a szövetkezeti tömörülést csak helyeselni tudja, minden lehető erkölcsi támogatást megad, mert a gazdasági válság lejtőjére került székely nép egyedüli erőforrásának ujjalapozását látja a szövetkezetek létesítésében. Köszönetet szavaz a város polgárságának áldozatos adományaiért, amelyekkel a népiroda fenntartható. A háztulajdonosokra kivetni szándékolta városi hozzájárulások törvénytelenességét jogi alapon is megvilágítja. Maga is tiltakozás szükségességét látja. Az elnök és alelnök lemondására vonatkozólag megjegyzi, hogy a vezetési és megyei elnökség egyesítése nem vezetne célra. Nem kellemes dolog ma vezetőembernek lenni, de ezekben a komoly, nehéz időkben bátran vállalnia kell mindazoknak az élenjárást, akiket erre a nép bizalma állított.

Dr. Pál Gábor meggyőző erejű, lelkes beszéde mély benyomást tett a hallgatóságra és úgy dr. Daradics elnök, mint Holló alelnök elálltak lemondási szándékuktól, amit az értekezlet örömmel vett tudomásul. Az intézőbizottsági ülés a Magyar Párt vezetőinek ünnepelésével ért véget.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Fajtiszta
kanári madarak olcsón eladó. Oradea, Strada Oltenia No. 8.

Lószerszámot
kulcsosat, két lóhoz, kifogástalan állapotban megvennék. Oradea, Strada Dimitrie Cantemir 57. szám.

Vívőkardot
(jó állapotban levőt) veszek. Oradea, Strada Millerand 3. Szentmiklóssy.

Pálma
eladó. Oradea, Str. Pasteur 79. szám.

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Oktatás

Felelősséggel
elvallalom elemisták, liceumi magántanulók és liceumi rendes tanulók házi oktatását előkészítését. Cím a kiadóban.

Különféle

Fajgyümölcsfák
garanciával, rózsák, alakbuzsukok, stb. kaphatók, Széles faiskola. Oradea, Strada Haşdeu 5.

Női és férfi cipők
elegáns, tartós kivitelben az Apolló cipőszalonba készülnek. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 12. Apolló-palota.

Lakás

Kiadó
egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17. szám.

Kétszobás,
előszobás, fürdőszobás udvari lakás november 1-re kiadó. Oradea, Str. Cogalniceanu No. 43-a.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuului 12. sz.

Bérelnék
rövid zongorát, vagy pianinót. Cím: Chaura, Oradea, Str. Reg. Carol 19. szám.

Kiadók
új házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Ciocrogariu-utca 35-a.

Kiadó
egy háromszobás, összkomfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szám.

Kiadó
kétszobás alkoves lakás, fürdő- és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Olvassátok és terjesszétek

a Magyar Lapok-at!